

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

VI. évfolyam 2. szám (6. Jahrgang Nr. 2.)

A Z St.Gallen — Erscheint monatlich

1974 február 1.

Mindszenty bíboros nyilatkozata kirakatperének 25. évfordulóján

Most van 25 éve annak, hogy 1949 február 3-5. között az egész világ szörnyűlködésére megrendezték Budapesten a Mindszenty-pernek nevezett bírósági színjátékot. Ezt a pert tartják sokan a 20. század legnagyobb botrányának és az emberi jogok legflagránssabb megsértésének. E szomorú évfordulón Mindszenty bíboros nyilatkozatot adott az Életünknek és más magyar lapoknak. Nyilatkozatából, amelyet e lapon közlünk, kiolvashatjuk gondolatait és érzelmeit, amelyekkel negyedszázad után visszatekint a világegyháznak is egyik legbántóbb sérelmére.

A kirakatpert különben előre leleplezte egy letartóztatása előtt írt nyilatkozatában. Ebben ezeket mondotta:

Nem vettem részt semmiféle összeesküvésben.

Nem mondom le érseki tisztéről.

Nincs mondanivalóm és semmit sem írok alá.

Ha mégis megtenném, az csak az emberi test gyöngeségének következménye s azt eleve semmisnek nyilvánítom.

Letartóztatása előtt írt egy gyönyörű, végrendeletét és utolsó üzenetét tartalmazó körlevelet papjaihoz. Hangsúlyozta, hogy az Egyházért és hazáért nagy áldozatok meghozatalára is készen kell állni. A sajtóban ellene terjesztett vádakra pedig azt válaszolta: *«Bizonyos vádlók vádja nekünk dicsőségünk. Egyházunk szabadságáért, szenvedő népünk és ifjúságunk megőrzéséért, a több békéért, tehát lelki, magasabb értékekért történik minden s nem azért, amit esetleg ránkfognak.»*

A bíboros letartóztatása után azonnal az Andrassy-út 60-ba vitték. Levonták róla főpapi ruháját s még azon az estén megkezdődtek a szünetnélküli rendőrségi kihallgatások, illetve az előre elkészült jegyzőkönyvekre az aláírások kicsikarása. Ezeket olyan szörnyű kínzások kísérték, hogy csak három orvos jelenléte biztosíthatta vala-

miképpen a kirakatper idejére a bíboros szervezetének egyensúlyban tartását. Maga Mindszenty primás tárta fel ezt a tényt kijövele után a «Welt am Sonntag» német lapnak adott interjújában.

Az Andrassy-úton 39 napon át készítették elő a bírósági színjátékra. Senki sem érintkezhetett vele ott a kihallgató és kínzó rendőrökön kívül. Csak a «védője» jött be hozzá közvetlenül a főtárgyalás előtt. Tudjuk, hogy védőügyvédjét a rendőrség jelölte ki s ez teljes cinkosságban az ügyészséggel és a bírósággal végrehajtotta a

neki kiosztott szerepet. Ebben az «összeesküvés» perben csak a rendőrség, a bíróság, az ügyészség és a védelem összeesküvése bontakozik ki teljes egészében.

Február 3-án a Markó-utcai főtárgyaláson elővezették rendőri fedezettel a testileg-lelkileg összetört vádlottakat. Mind elismerték, hogy «megsértették» az állam törvényeit. Szerepük, viselkedésük annyira meglepte a szabad világot, hogy XII. Pius pápa 1949 február 14-én, a kirakatper után egy hétre, a bíborosi testület rendkívüli

(Folytatás a 9. oldalon)

A NYILATKOZAT SZÖVEGE

Nem én, hanem mások hozták szőnyegre a huszonöt évet.

A 25 év elmúlt. Nem ünnepelni, de megemlékezni való.

Istennek hála —, életben maradtam és szellemi meg testi erőimnek is birtokában vagyok.

Megbocsátok a halott és még élő tetteseknek, amint ezt én már 1948-ban is kifejeztem.

Amit tettek, Nagy Imre kormányának 1956 októbervégi nyilatkozata szerint, alaptalan és jogtalan. Következőleg az elkövetők tette bűntény marad mindenkorra.

Hálát adok Istennek, hogy a bűntény előtt a párttól felajánlott Nyugatra való távozással nem éltem.

Elviseltem azt, amit a kitalált és költött vádak alapján Egyházzámért és Hazámért el kellett viselnem.

Az otthoni legjobb papok, hívek és az egész nemzet, valamint az öt világrészben szétszórt magyarság megértette, hogy a magyar Egyház feje — XII. Pius és VI. Pál szavai szerint — nem önmagát kereste, hanem kötelességét teljesítette.

A pártérdeket tűzön-vízen, az Andrassy-út 60-on és az igazságszolgáltatás színpadi műveleteiben — a pártsajtó masszív támogatásával — keresztülhajszolták abban az országban, amely a háborút követő békekötés értelmében «független és szabad» volt, de csak a régi Jalta és az új bécsi leszerelési konferencia torzító tükrében.

Köszönöm népem hűségét, együttérzését és imádságát. Az lesz az én elégtételem, hogy népem az egész világon kitart keresztény hite és magyar hazája mellett.

Herrn
Prof. Dr. Gajdary Aladár
Priesterseminar
7000 Chur 2

P.P.
Wettingen 1
6430

Memento homo

Az Anyaszentegyház hamvazószerdán minden évben hamut hint hívei homlokára, hogy figyelmeztesse őket egy megrázó, csontunkba és velünkbe vágó igazságra, mely az emberi test gyarlóságát, romlandóságát idézi a Teremtő szavaival lelki szemünk elé: Memento homo, quia pulvis es et in pulverem reverteris — Emlékezzél meg ember, hogy porból vagy és porrá válsz...

A reális megfigyelő észreveheti, hogy az emberek szívesebben hamvazkodnak, mint gyónnak vagy böjtölnek, pedig a hamvazkodással öntudatlanul is elismernek egy olyan igazságot, a mindenható Isten által hangoztatott, kijelentett, tehát visszavonhatatlan igazságot, melyet ember meg nem változtathat, nem hatálytalaníthat, nem bojkotálhat vagy szabotálhat: az emberi testnek rövid-éltűségét és az élet kialudtával földde való vegyülését... Memento homo. Mintha csak azt mondaná: nézd, ennyi marad belőled, egy maréknyi hamu — tudásodból, vagyonodból, ruhádból, kozmetikádból. Annyi gonddal ápoltd hajad az enyészet zsákmánya lesz, szép ruhádat a molyok fogják megőrölni. Annyi vigyázattal óvott, elkényeztetett testedet a férgek fogják elcsúfítani, mint Shakespeare megjegyezte: mindent meghizlalunk magunknak, magunkat pedig a férgeknek hizlaljuk meg. A második világháború előtt hallottam, hogy egy pesti urnak, talán helyettes vezérigazgató volt, 125 (!) öltözet ruhája volt. Valószínű, hogy a többi életszerűségi cikkek is ebben az arányban állottak rendelkezésére. Vajon gondolt-e arra, hogy jöhet egy forduló — ahogy jött is hamarosan —, s akkor minden elvész, megsemmisül, talán elég volna a 25 öltöny s adnók a többi a «Kis erdő» lakóinak vagy barakkokba szorult, csupán vegetáló magyaroknak...

Por és hamu leszel, bomlásnak indulsz, s majd futnak tőled az emberek, néhány év múlva már alig emlékszik rád valaki. Lehet, hogy ünnepelt valaki voltál, jó táncos, szellemes csevegő, jó adomázó, a társaság felkapott kedvence... Semmit sem segít rajtad. Akik azelőtt rajongtak érted, megdöbbszent ábrázattal, vacogó foggal állnak koporsód közelében s igyekeznek minél előbb el, el, mert a halál látása félelmetes. Egy derék papi ember holtteste feküdt a koporsóban s egy jó ismerőse csak azért nem akarta megnézni, mert attól félt, hogy a képe, a halott képe majd kísértetiesen fog később rámeredni. Pedig sem te, sem én, egyikünk sem kerülheti el, mindünknek szól hamvazószerdán az Egyház figyelmeztetése: Memento homo...

Azt mondja a hamu látása: szállj magadba és gondolkodjál. Borgia Ferenc herceg is ezt tette Katolikus Ferdinánd spanyol király feleségének, Izabellának tetejét a koporsóban látva s a holttestemen a

romlás, bomlás eliszonytató hatását szemlélve, gondolkodott és szentté lett. Az önmagunkba szállásra int a viola szín is, továbbá az Egyház böjti rendelkezése s a tiltott idő, mely táncvigalomtól, mulatozástól óv, hogy legalább rövid időre többet foglalkozunk lelkünkkel.

Fontold meg először is, mily csekély értékű a test, ha a lelket elvonatkoztatod belőle. Mi az ember? Herodotos szerint: az ember maga a megtestesült nyomorúság. Sophoklesnél képe, Pindarosnál csak álomlátása az árnyéknak. Shakespeare azt mondja egy helyütt: az ember csak árnyéka az árnyéknak. Igen sok görög sentenciában: csak elcsengés, lehellet. Homeros és Ossian soraiban: hulló falevél. Juvenalisnál: a halál mutatja, mily parányi érték az ember (mors sola fatetur, quantum sint hominum corpora). Plautus pedig így szavakra fakad: mily kicsiny az ember, ha meggondoljuk. A híres római ódaköltő, Horatius, a «carpe diem» (élvezd a napot) hirdetője is kénytelen bevallani egy komoly pillanatban: pulvis et umbra sumus; por és árnyék vagyunk! Így beszélnek az emberiség nagy írói és gondolkodói. S mit mond a Szentírás a fenti szavakon kívül? Jóbna olvassuk: az ember a por fia.

A modern ember kiszámította, hogy egy 75 kg súlyú ember testének az anyaga 200 tyuktojásnak felel meg. Víz tartalma elég volna egy asztalterítő kimosására; piros vérsajtjeinek vasából 7 patkószeg kerülne ki; meszével egy kis falusi szobának falát lehetne kimeszselni; szénsava grafittá változtatva 75 ceruzát adna; kénjével egy kutya kölykeit el lehetne pusztítani; s még maradna 20 teáskanálnyi só is belőle. Mindez — egy amerikai tudós szerint — nem ér többet, mint 98 centet, azaz körülbelül 3 svájci frankot. S ennek az egy dollár értékű testnek a kényelméért, szépítéséért, «biztonságáért» folyik a harc, törtetés, verseny, termelés éjjel-nappal, ezt szolgálják technika, civilizáció, egyéni és társadalmi kezdeményezések, intézmények sora, főként a hiúság erőfeszítései. Az USA kereskedelmi osztályának kimutatása szerint az amerikai nők 1926-ban naponként 30 millió dollárt költöttek piperére. Vannak nők, akik naponként az élelmiszerek értékének többszörösét adják ki pipere szerekre. Az USA-ban ma kb. 60 millió autó, 30 millió televíziós készülék, legalább 20 ezer privát repülőgép — nem beszélve a jég szekrényekről s a modern lakás minden kényelmet megadó, «összkomfortot» biztosító berendezéséről stb. — szolgálja az embert, hogy az életét könnyebbé, kellemesebbé tegye. Bár ez utóbbi produktumai a modern életnek önmagukban nem mondhatók bűnös dolgoknak, ha elsősorban a testet szolgálják is, a vesztély nem csekély, mert a jólétben, gond nélkül életviszonyokban könnyen elfeledkezünk a legfontosabbról: a lélekről. Mily nagy jótéteménynek kell tehát tekinte-

nünk, hogy a mi lelki anyánk, az Egyház halálos komolysággal tárja elénk az élet igazi értelmét, amikor a test por és hamu voltára utal: Memento homo... Ilyenkor tényleg úgy érezzük, hogy megcsap benünket a mulandóság szele s helyesen tudunk gondolkodni s összehasonlítást tenni ideigvaló és örök, test és lélek között.

Hogy ezt még jobban megértsük, a híres néme író, Klug néhány gondolatát felelevenítjük, s néhány évezreddel visszazalunk a Nilus partjára, a ködbevesző múlt korába, a fáraók régi hatalmas országába.

A fáraók roppant hatalmú emberek voltak, egész országot hevert a lábuk előtt s a nép homlokával érintette a földet, amikor a retentő tekintélyű uralkodók szeme vilámlamokat szórt. S mekkora volt a királynék hatalma, akik királyi férjükkel s urukkal résztvettek az uralkodás dicsőségében! A kezükön és bokáikon gyémántok, drágakövek és aranykötők ragyogtak. A lábuk előtt rabszolgánok térdeltek, lesték a szemük villanását, amikor karcsú, bronzszínű testüket a királyi ruhákkal ékesítették; úrnőjükre friss, édesillatú levegőt hajtottak, ha a számum a Szahara vöröses sárga homokját kergette feléjük s rázta a királyi palota aranykilincseit. S ha meghaltak, pompás sírok várták őket, amelyekben — úgy gondolták — hosszú és édes lesz az álom. Sírok, melyeket úgy megépítettek, hogy bebalzsamozott testük királyi pihenését soha, amíg a világ lesz, semmi meg ne zavarhassa.

És mégis megzavarták, már az ősidőkben. Rablóbandák feltörték a sírok ajtaját és megszenségtelenítették őket. Akkor az egyik fáraó, Osorkon, Sesonk fia, a királyi mumiákat egy hatalmas, megerősített közös sírba rejtette el. Ott aztán zavartalanul pihenhettek tovább, legalább hosszú időre.

A holtak pihenése azonban nem maradhatott teljesen zavartalan. Egy arab a 19-ik században felfedezte a földalatti sír bejáratát s néhány társával sok mindenféle értékes dolgot ellopott belőle. Eladták, mielőtt a régészek odajuthattak volna. A régiségkutatóknak sikerült az 50 fáraó sírjából — ennyiről tudunk mi — negyvenháromat felfedezni. A királyi mumiák azután a kairói múzeumba vándoroltak s a halál nyugalma helyett az élet hullámozó vásárjába kerültek, a jövő-menő emberszemek millióinak csodája lettek. Ez se tartott sokáig. A molyok meg a levegőn osztlásnak induló mumiatestek szaga csakhamar kibírhatatlan lettek... Az egyiket földbe kellett temetni, a többinek pedig mind feloldozták a kötelékeit. És most valamennyi nyitottan fekszik, láthatja őket az egész világ, a letűnt évezredek királyait és királynőit, szétszórvva a föld különböző múzeumaiban... S azoknak, akik nézik őket, beszélnek ezek a mumiák igen hosszú történetekről, beszélnek hatalomról, az élet fényéről és pompájáról, szépségéről... és végződik az elbeszélés azzal az egyszerű, igaz mondással: Emlé-

Szentév 1975-ben

Az elmúlt év május 9-én jelentette be VI. Pál pápa az 1975-ben sorrakerülő szentév megünneplését, azzal a kívánsággal, hogy a jubileumi (szent) év különleges kegyelmi és bünbánati idejét megelőzve (amikor a hívek bizonyos feltételek mellett: templomlátogatás, böjt, alamizna, gyónás-áldozás, teljes búcsút nyerhetnek), készüljenek fel lelki megújulással s bünbánati gyakorlatok végzésével a szentév kegyelmeinek elnyerésére.

A jószándékú — még otthoni — lelki megújulásnak legyen méltó befejezése az esetleges római zarándoklás, amelynek során a keresztény világ központjában, a Szentatya áldásával, a hit elhalt és élő tanúinak példájával megerősítve és a nyert benyomások gazdagságával eltelve, segítségük megvalósítani a 600 milliós katolikus Egyház gyermekeinek a gyakorlati életben kötelező keresztényi és emberi helytállását és hívő tanúságtételét.

A gyóntatók — a szentév tartamára — egyes fenntartott bűnök, egyházi büntetések, fogadalmak, stb. alól fölmentést adhatnak, ami szintén a bűnöktől való megszabadulásnak és a lelki megtisztulást követő békének minden esetben hathatós eszköze.

A XII. Pius pápasága idején ünnepelt utolsó szentév gyakorlatától eltérően, a most következő jubileumi év célkitűzése, a teljes búcsú elnyerése mellett, a komoly egyéni lelkiismeretvizsgálatot és megtérést sürgeti: ismételt kibékülést Istennel, az egyetértés szellemének jószándékú megteremtését egyháziak és világiak viszonyában, a társadalmi érintkezésben és politikában egyaránt. A magabaszállásnak ez a szelleme azért szükséges — mondja a pápa — mert a ma embere ugyan számos vonatkozásban bámulatos haladást tett, lelki világában mégis elégedetlen és szerencsétlen maradt, amint ezt a mindennapi élet és a tömegtájékoztatók jelentései nap mint nap bizonyítják.

1975 római zarándokai elismerik a pápa tekintélyét és elsőbbségét a többi püspök fölött — amint ez az eddigi években is történt —, de ezenfelül benne az egyház-

megyék közötti egység igazi kötelékét látják, az egyházon belüli s elfogadható sokféleség összetartó erejét és az Egyház mindent átfogó szeretetének jelképét. Az egyháztörténelemben először fordul elő, hogy egy szentév a maga szellemi-kegyelmi arcával ezúttal a tőlünk elszakadt keresztények felé is fordul, hogy őket közös munkára kérje. A pápa még ennél is továbbmenve, óhajtja, hogy a nemkeresztények, sőt hitetlenek is — fölkérve őket — kezdeményezően vehessenek részt az embertársak közötti megengesztelődés és a világbéke megteremtésének munkáiban.

A társadalom szociális egyensúlyát biztosító intézkedések szelleme, a megbocsátás és emberbaráti szeretet gondolata — mint az eddig ünnepelt szentéveknek ha nem is megfogalmazott alapeszméje — **történelmileg** visszanyúlik az ószövetségben ötven-évenként megtartott jubileumi évekig. Ekkor a szántóvető ember pihentette földjét, falakkal nem övezett területeken fekvő, elzálogosított földbirtokok és házak ellenszolgáltatás nélkül visszakerültek az eredeti birtokos vagy örökösei tulajdonába. A zsidó rabszolgákat szabadonbocsátották és az adósságokat elengedték. Ezekkel a törvényes intézkedésekkel s megtartásukkal az ószövetség népe kézzelfoghatóan juttatta kifejezésre a világteremtő Isten abszolút tulajdonjogának az elismerését. És ha az ószövetségi jubileumi évek intézkedéseinek határozottan szociális jellegük volt, a katolikus Egyház szentéveinek vezéreszméje kifejezetten valláserkölcsei és lelki jelleget tükrözött.

Az első szentévet

VIII. Bonifác pápa 1300-ban úgy rendelte el, hogy kétszázévenként ismétlődjen. VI. Kelemen 1343-ban a jubileumi évet már 50 évenként kívánta megismételni és pl. 1350-ben már egy millióra becsülték a Rómába zarándoklók számát. VI. Orbán 1389-ben 33 évenként (Jézus földi életének emlékeztetére), végül II. Pál pápa 1470-ben 25 évenként ismételteti, ami ma is szokás,

hogy minden generációnak lehetősége legyen egy szentév ünepségein résztvenni.

1925-ben egymilliónyian zarándokoltak az örök városba, 1950-ben már 7 milliót tett ki az egész világról odautazó katolikusok száma, az 1975-i szentév római zarándokainak leendő számát óvatos becslések szerint 15 millióra értékelik. — Egyes országok püspöki karai bizottságokat alakítanak a szentév előkészületeinek és ünepségeinek egységes és elmélyült megrendezésére. Egyháziak és világiak ezirányú közös tevékenységének közös alapeszméje a Szentatyanak arra irányuló törekvése marad, hogy a világ népei a krisztusi béke és engesztelődés légkörében munkálhassák jövőjüket.

Emigráns katolikus magyarjainknak

az 1975-i szentév egyúttal zárófejezetét jelenti annak az ötéves jubileumi ünepségsorozatnak, amelynek során az egész világra szétszórt katolikus magyarság első királyunk, Szent István születéséről, tágabb értelemben népünk megkeresztelésének évezedéről emlékezett. A szentévi magyar zarándoklat a katolikus világ központjába, kereszténységünk közös Atyjához — egyben emlékezés arra, ahogyan az első szent király és a nagy pápa a magyar állam és a római szentszék életszövetségét megkötötte, nemzetünk a nyugati államok sorába emelkedett, a nyugati szellemű keresztény kultúra hazai földünkben meggyökerezett és így népünk fönnmaradását, a szellemi és anyagi művelődés útján való további fejlődését biztosította.

A coeliushegyi Santo Stefano Rotondo (Mindszenty bíboros-érsek tituláris temploma) magyar vonatkozásai miatt szívünkhöz nőtt szentélye, a Szent István Magyar Zarándokház — a szent királynak és Imrének Aachenből ideajándékozott ereklyéivel — és a lateráni bazilika II. Szilveszter pápai sírjával és magyar emléktáblájával — sok egyéb magyar emlék között — nem kihagyható célpontja lesz az Örök Városban időző magyar katolikus zarándok sétáinak.

DR. TOLGYESS-PÁLFFY IVÁN

kezzél, ember, mert porból vagy és porrá válsz...

Ha valaki ezt az igazságot megfontolja, amely «egy a szükséges» gondolatát állítja a szemünk elé, akkor könnyű legyőzni az élet úton-útfélen leselkedő kísértéseit, könnyű felismerni az elejtésünkre, elbuktatásunkra kivetett kelepccéket, akkor sohasem érhet bennünket kellemetlen, végzetesen kijózanító meglepetés, bármely pillanatban kelljen is az örökkévalóság kapuján átlépnünk.

Mirza Tahir, híres keleti bölcs, egyszer a Tigrisen kelt át. Útközben kérdezi a révész: Hány fejezetet ismer a Koránból? — Egyet sem! — hangzik a válasz. —

Akkor elvesztetted élted első negyedét. A következő kérdése: Mit tudsz a csillagok tudományából? — A válasz ismét nemleges. — Elvesztetted élted második negyedét is. — Mennyire vagy jártas a matematikában? kérdi harmadszor a bölcs. A révész ismét kénytelen nemleges választ adni. — Akkor elvesztetted élted harmadik negyedét is. — Ebben a pillanatban felbillen a csónak. — A révész kiáltja: Tudsz-e úszni? — Nem! — Akkor elvesztetted élted mind a négy negyedét. A révész megmenekült, a bölcs bentveszett a hullámokban.

Az életben is adódnak hasonló kérdések: Tudsz-e táncolni? Szoktál-e színházba

járni, sportolni, bridzsezni, stb. Nagy hiány? Nem. De ha nem vagy készen, amikor a Teremtő számadásra hív, — akkor örökre elvesztél... Memento homo.

Ettől a nagy tragédiától akar megóvni téged s mindannyiunkat az Egyház, amikor Joel próféta szavaival figyelmeztet a böjti idő első napján: «Térjete meg teljes szívetekből, böjttel, sírással, jajgatással és szaggassátok meg szíveteket s térjete meg ti Uratokhoz, mert ő kegyelmes, béketűrő, nagyirgalmasságú és legyőzi a gonzságot.»

VECSEY LAJOS

Egy ötvenhatos elindul

Csendes otthonunkba váratlan látogató érkezett. Egykori otthoni tanítványom, Sz. P. szakfotografus, festő- és iparművész, megtudta, hogy itt lakunk és bécsi átutazása során felkereste egykori tanárát.

Nem sokat tudtam addig Paliról, csak annyit hallottam róla, hogy 1956 novemberében, velünk majdnem egyidőben, ő is nyugatra menekült a vörös terror elől. Most, tizenhét évvel az 56-os események után, megörültem látogatásának és nemcsak meghallgattam, hanem azon melegeben fel is jegyeztem emigráns-életének állomásairól szóló beszámolóját.

Ez a beszámoló, bár csak egyetlen 56-os emigráns küzdelmeit mondja el, valójában több, mint egyetlen ember históriája, mert bevilágít «az 56-os» magyar hányatott sorának hullámvászába az amerikai népmilliók tengerében.

Sz. Pali mint harminchat éves nőtlen fiatalember jutott ki 1956 végén az USA-ba és a Camp Kilmer menekülttáborban töltött hetek után sponsora kivitte New Yorkba. Angolul nem tudott, szakfényképeszi vonalon való elhelyezkedésre egyelőre semmi kilátása nem lehetett, de mivel ügyes festő és iparművész is volt, azon a téren próbált szerencsét.

Hogy hogyan, azt a következőkben elmondja ő maga:

Sponsorom, egy másodgenerációs derék magyar, akinek megmondtam, hogy a festéshez is értek, nála-létemnek már a második napján újsághirdetést lobogtatott felém, melyben a Green Art Gallery keresett egy másoló-festőművészt.

Ezt nekem találták ki! Sponsorom azonnal el is vitt az előkelő műkereskedésbe, bemutatott Mr. Green-nek, aki rögtön alkalmazott is, ideiglenes jelleggel, heti 60 dolláros fizetéssel, mint másoló művészt. Felvitt az emeleti műterembe, ahol vászon, festék, minden rendelkezésemre állt, elém tett egy színes tájkép-nyomatot, hogy fessék róla egy jó másolatot, azzal magamra hagyott.

Elkezdtem hát festeni az idegen világban. Naponként elkészültem egy másolattal. Pár hét múlva egy mai francia festő «Párizsi utcaszéle»-ét kellett másolnom, némi változtatással. Amikor elkészültem vele, láttam, hogy tetszik Mr. Green-nek, de láttam azt is, hogy valamit mondani akar.

Meg is szólalt és angol-német keveréknél figyelmeztetett, hogy valami még hiányzik a képről.

— Mi? — kérdeztem csodálkozva.

— A szignatúra! — válaszolta Mr. Green.

— Írjam oda a magam nevét? — kérdeztem naívnul

— Dehogy! — tiltakozott ő élénken, — a kép eredeti festőjének a nevét fesse oda, Mr. Sz., lehetőleg ugyanúgy, mint ahogyan az eredeti képen látható!

Röviden: hamisítanom kellett a szignatúrát. Nem vitatkozhattam, odafestettem hát a francia művész nevét úgy, hogy ő maga sem kételkedett volna az eredetiségében.

És néhány nap múlva az Art Gallery kirakatában, fő-helyen, széles aranykeretben ott díszelgett művem, mint a francia festő eredeti, szignált alkotása, 600 dolláros árral. (Az én hetibérem hatvan dollár volt, de abból a levonások után alig kaptam többet ötvennél...)

Így láttam bele a mai műkereskedelem nem egészen kristálytisztá világába. Ez volt első amerikai tapasztalatom.

De jött a második nemsokára. Párhónapi működés után ugyanis megszünt alkalmaztatásom a Green-Galleryben és a Gill-üveggyárban kaptam munkát, mint artist, azaz művész.

Tágas, csupa-ablak műterem-műhelyben dolgoztak a «művészek», vagyis hozzám hasonlóan ügyeskező férfiak és nők, mintegy tízen. Itt azért használtam a műterem-műhely elnevezést, mert a művészek nemcsak megtervezték a különböző formájú üvegburákra festendő díszítő motívumokat, hanem rá is festették a kívánt példányban a lámpaburákra, tehát egy személyben tervező művészek és kivitelező szakmunkások is voltak.

Hamar belejöttem új munkakörömbe. Terveztem a lámpaernyőkre virágot, lepkeket, madarakat stb. Egyik tervezetem nagyon megtetszett japán műhelyfőnöknek. Kedvtelven nézegette, azután kiadta az ordrát:

— Mr. Sz., ezzel a díszítménnyel fessen ötszáz lámpaburát!

Nagyot nyeltem, de nem ellenkezhettem, megfestettem hát ötszázszor a tervezetemet... Három hétig tartott ez a favágó-munka, de hát a gyár azért fizetett, nem is rosszul, hogy neki dolgozzam.

Tömegtermelés, — ez volt a második amerikai élményem.

(Pali most elmosolyodott és egy pohár Heuriger felhörpintése után folytatta elbeszélését:)

Harmadik amerikai tapasztalatom sokkal mulatságosabban alakult. Félévi üvegyári művészkedés után ugyanis új pártfogóm, egy gazdag amerikai üzletember, új tervvel lepett meg:

— Mr. Sz., én egy érdekesebb munkát találtam az Ön számára. Barátom, aki egy nagyáruház főnöke, szeretne alkalmazni egy áruházi detektívet a gyakori lopások miatt. Ez az állás éppen magának való! Nem kell egyebet csinálnia, mint sétálgatnia az áruházban és figyelnie a vevőket. Én már be is ajánlottam Mr. Thompsonnak, az áruházfőnöknek.

— De én még soha életemben nem végeztem detektívmunkát — válaszoltam én hűledezve, — mit csinálhatok én egy nagyáruházban?

— Semmit! — szakított félbe derék sponsorom, — kalappal a fején járkál az áruházban és ha valami gyanúsat lát, lecsap a tettesre! És itt az órára is magassabb lesz az eddiginél!

Otthagytam hát a Gill-üveggyárat és elkezdtem detektívi működésemet az óriási newyorki departement-store-ban. Számom-

ra új és érdekes világba csöppentem itt bele.

Mivel a legtöbb lopás a férfiruha-osztályon történt, az áruház főnöke oda irányított. Bemutatott a ruha-osztály vezetőjének, Mr. Robinsonnak, aki megismertette a helyszínnel, azzal megkezdtem detektívi működésemet, kalappal a fejemen, Sherlock Holmes-i zord arccal.

Egész napon át figyeltem árgus szemekkel a vevőket, sőt az eladókat is, mert a főnök közlése szerint azok közt is akadtak megbízhatatlan elemek, de semmi gyanúsat nem észleltem. Este, zárás után azért megkérdeztem Mr. Robinsont, hogy nincs-e hiány a férfiruha-osztályon.

— De igen, — válaszolta ő elég közömbösen — két teljes férfiöltöny hiányzik.

Tehát lopás történt, detektívi működésnek mindjárt első napján!... Éreztem, hogy ezek után nem maradhatok új állásban és mielőtt kitennék a szűrőmet, magam kérem azonnali elbocsátásomat. Bementem tehát Mr. Thompsonhoz és jelentettem a két öltöny eltűnését (már tudott róla), kérve elbocsátásomat.

— De Mr. Sz., — vette át a szót a nagyfőnök — szó sincs elbocsátásról! Mi nagyon meg vagyunk Önrel elégedve, mert eddig naponként négy-öt férfiöltönnyt loptak el, ma pedig, hála az Ön éberségének, csak kettőt. Folytassa csak tovább a munkáját!

Maradtam hát, detektívi öntudatomban megerősödve. Be kell azonban vallanom, hogy áruházi működésem félesztendeje alatt egyetlen tolvajt sem sikerült elcsíp-nem. Ment azért minden simán a maga útján, közben belejöttem az angol nyelvbe és tapogatóztam a saját szakomban való elhelyezkedésem lehetőségei felé.

Ez is eredménnyel járt, a véletlen segítségével, amely emigráns-életünk fő-irányítója. Egy napon ugyanis foto-riporterek jelentek meg az áruházban, hogy reklámfelvételeket csináljanak egy képes magazin számára. Rögtön megismerkedtem a kollégákkal, elmondtam, hogy én is hivatásos fényképész vagyok és kértem őket, hogy legyenek segítségemre a saját vonalamon való elhelyezkedésben.

Azonnal pártfogásukba vettem, mert hiszen tudod Te is, hogy akkoriban mindenfelé nagy rokonszenv élt az ötvenhatosok iránt, elvittek a N. Y. H. foto-osztályára s az osztály vezetője azonnal szerződte-tett, persze egyelőre csak próbaidőre, minden eddiginél magasabb fizetéssel.

Ez már nem volt idegen világ számomra! A próbaidő letelte után megkötötték velem a végleges szerződést s így store-detektívi dicsőségem végleg a múltba enyészett. Azóta is ott dolgozom, nagyon rendes fizetéssel, amelyből, mint látod, egyhónapos európai turista-utazást is tudok tenni. Lehet, hogy innen viszek majd feleséget New Yorkba.

Ezzel a sokat sejtető kijelentéssel vett búcsút tőlünk Pali, mondván, hogy sietnie kell, mert várja valaki. Jóllesően néztem utána: íme, az ötvenhatos magyar kiharcolta a maga helyét a világban.

Páter Varga László S. J.

1901 – 1974

Január 9-ének reggelén, egy erős szív-roham után, löweni kórházi ágyon hunyta le örök álomra szemét. Ez év júliusában töltötte volna be 73. életévét; a magyar jezsuita rendtartománynak nagynevű és nagyhatású egyénisége szállt vele sírba.

Jómódú dunántúli vasutascsalád sarja. Gyermekkorát nagy bánatok árnyékolták be; meglett emberként is elérzékenyült, ha fiatalon elhunyt édesapját vagy az első világháborúban elesett bátyját emlegette. Édesanyja — ő maga így mesélte — titokban azért is örült szerzetesi hivatásának, mert a nagyszombati jezsuita noviciátusba való bevonulásával a katonai szolgálattól is mentesült. Lidércnyomásként nehezedett reá kisebbik fia frontszolgálatának még az elképzelése is — ha közben a háború drámai fordulattal véget nem ér, a következő esztendőben Lászlót is besorozták volna. A családban egyébként három gyermek volt. Egy idősebb nővére a hatvanas években Pesten élt, a jónevű szociológus, Mikos Ferenc özvegyeként.

Bölcséleti tanulmányait a magyar rendtartomány Pozsonyból Szegedre telepített főiskoláján végezte. Eleinte a középiskolai tanári pálya vonzotta; számítan-fizika szakot választott volna. Volt évfolyamtársai közül páran még ma is emlékeznek egy jól sikerült főiskolai szereplésére. Einstein relativitás-elméletéről tartott szűkebb, rendi főiskolás keretben egy feltűnést keltő előadást.

Mire azonban hároméves (1921-24) bölcséleti tanulmányai végéhez ér, új irányt vesznek jövőbeli tervei. A pécsi Piusz-gimnázium konviktusban töltött felügyelő éve (1924-27) alatt diákjai már a «magyar szegénység», a falusi nincstelenség és az ipari munkások apostolának az ismertető jegyeit fedezhetik fel benne. Ebben az új tájékozódásában csak megerősítik külföldi tanulmányi éve (két, teológiai tanulmányokkal teli esztendőt tölt a francia jezsuiták belgiumi főiskoláján, Enghienben; két másikat pedig az akkor nagy, nemzetközi papnevelde tekintélyében csillogó Innsbruckban, 1927-31 között). Az idegen nyelvek ismeretét szombathelyi gimnazista-kora óta fontosnak tartotta; jó nyelvérzéssel játszva el is sajátította ezeket s külföldi idején könnyedén ismerkedett meg az idegen országok problémáival, szociális mozgalmával, rangos szociológusaival. Rendkívüli képességeire nemcsak tanárai figyeltek föl, ismert volt ez belga és osztrák katolikus körökben is, akikkel épp tanulmányi éve alatt teremtett maradandónak bizonyult kapcsolatokat.

1930-ban, Innsbruckban szentelték pap-pá — ahogy az jezsuitáknál szokásos, teológiai tanulmányainak harmadik évében. Osztrák földön éri még 1931-ben XI. Pius nagy szociális enciklikájának, a «Quadragesimo anno»-nak megjelenése. Ennek szerzőjét, a német társadalom-bölcselet, a jezsuita Oscar von Nell-Breuning-ot sze-

mélyesen is ösmerte. Szociális gondolkodásának a nagy pápai enciklikák képezték erős alapját, bár épp a «Quadragesimo anno»-val kapcsolatban ő is — sok más szociológussal — azt a téves nézetet vallotta, hogy az enciklika az akkor divatos hivatásrendiség pártján áll.

A társadalmi problémák megoldásán töprengő szellemét rendi előljárói négy évre egy főiskolai-tanári katedrához láncolták. Szegeden az egyházmegyei szeminaryumban és rendje főiskoláján tanított előbb dogmatikát, majd szociológiát. Igazi munkaterületét itt az egyetemisták Mária-kongregációjának vezetésében találta meg s az alvó magyar középosztály fiait ébresztgette szociális felelősségük tudatára eredményesen. Tanári munkáját (1931-36) 1934-ben egy évre megszakította s a karintiai St. Andrae-ban tett pontot formális rendi kiképzetésére az ún. harmadik próbációval.

Egy régi barátjának és rendtársának emlékezése szerint «madarat lehetett volna fogatni vele», olyan boldog volt, amikor végre 1936-ban a magyar élet kellős közepébe, a fővárosba helyezték előljárói. Két kisebb, szárazan tudományos könyve jelent meg addig a szociológia témaköréből. Pesti tartózkodása alatt ismerik meg nevét és gondolatait a magyar katolicizmus szélesebb körei. A «Magyar Kultúra» hasábjain jelentek meg gyors egymásutánban sajátosan színes magyar tollal írott szociológiai természetű cikkei. Az idősebb nemzedék néha lázítást szimatolt bennük, a fiatalok kitörő örömmel olvasták. A Mária-utcai kongregációs székházban az egyetemisták rajongva itták szavait; az ugyanott működő «urak kongregációja» előtt — érthető okokból — nem volt népszerű. Szószéke körül, a Jézus Szíve templomban is, inkább a fiatal nemzedék tolongott; az idősebbek Bangha Bélát kedvelték.

Pesti tartózkodása elején kapcsolódott be az E. M. Sz. O. mozgalom munkásságába is. Akkoriban már jobbról-balról baljós eszmék kísértették a magyar munkásságot. A marxista alapon álló magyar szociáldemokrácia szinte kizárólagosan magának mondhatta a szervezett munkástömegeket; ellensúlyozásukra az akkor új «harmadik birodalom» eszmevilágával akartak ipari munkásságunkra hatni egyesek. Az atya keresztény elveket fel nem adó szociális eszméi nem egy gondterhelt vezető személyiség elképzelésében az egyetlent kiutat biztosíthatta volna a «két pogány» szorításából. Ezeknek a keresztény és szociális gondolatoknak munkáshallgatóság előtt is hirdetője volt. Weiss Mandfrédnél, a Wolfner börgyárban s más üzemekben is nem egyszer lépett fel az előadó dobogóra s ebből az időből datálódik gróf Teleki Pállal kialakult meleg kapcsolata, akinek megbízásából is járta eszméivel az országot.

Sötét, később valóra vált balsejtelmek gyötörték a második világháború kitérésakor. A háborús években kapcsolódik be szorosabban az ún. népmissziós munkába s a háború végén is járja az országot, az evangélium vigaszát vive sokat szenvedett és reményüket vesztett magyarjainak. Az oroszoktól nem sok jót várt. Katonáik viselkedése, a szuronyaik védelmében vezető pozíciókba erőszakolt kommunisták idegen szelleme csak megerősítette abban a felfogásában, hogy ezekkel nem lehet együttműködni. A szerzetesrendek feloszlása után pár évig a szombathelyi szeminaryumban tanárkodott, majd amikor a tanítási engedélyt megvonták tőle s félő volt, hogy az egyre erősödő terror szabadságát is veszélyezteti, átlépte a határt.

A szabad Nyugaton — előljárói kívánságára — megint tanári katedránál kötött ki. Nemzetközi környezetben, a belgiumi vallon jezsuiták Löwen szomszédságában lévő főiskoláján tanított szociológiát. Nyugat-Európa csaknem minden országából volt hallgatója, amerikaiak és feketék, mandulaszemű ázsiai kispapok csüggytek szaván s hallhatták elsőkézből a vasfüggöny mögül hozott tapasztalatokat. Ötvenhat nagy fellángolása után belga egyházi körök kérésére kezdett a magyar menekültekkel foglalkozni. Ha számkivetése nehéz óráiban azt gondolta, hogy sikereit múltjában messze maga mögött hagyta, tévedett. Lehet, hogy érdekesebb és csillogóbb volt régi magyarországi működése, igazán nagyra mégis idekint lett, mint földönfutó népének igazi papja. Nemes jó szíve, fajtájának rajongó szeretete érződött egész tevékenységén. Ajtaja nyitva állt a vándor magyarok előtt; egész Európából, olykor tengerentúlról is fordultak be rajta világiak és papok testi és lelki vigaszért, baráti szóért. Templomi beszédeiben, Königstein papi összejövetelein, a fatimai magyar zarándoklatokon egyképpen új erőt és reményt tudott önteni elcsüggedt magyarokba. Míg egészsége engedte, a hatvanas években tengerentúlra is elment. Kelet-Kanada nagyvárosainak magyarjai hallhatták biztató szavát.

Tolla sem hevert tétlenül ezekben az években. Cikkei jelentek meg az emigrációs magyar lapokban, folyóiratokban; a Szabad Európa Rádió nem egy magvas eszme-futtatását sugározta a drótsövény közé zárt magyar földre s egy csodálatosan «vargás» irányú vigasztaló könyve is jelent meg 1960-ban «Magyar titok» címmel. Ennek utolsó mondatában is szinte egész egyénisége benne izzott. «Köszönöm, Uram, — írta — hogy magyarnak alkottál s azutolsó napig az akarok lenni.» Az lett. Az maradt. Haló porában is. Idegen földben is.

Ezért vállalta tanári pályája után a belgiuma magyarság lelki gondozását. Főlelkésze lett a három Benelux-államban élő magyar katolikusoknak és igen jó eredménnyel vezette és végezte köztük a lelkipásztori munkát.

P. ADÁM JÁNOS S. J.
tartományfőnök

Beszámoló a télcserkésztaborról

A déltiroli nagyhegyek közé vezetett az utunk Karácsony második ünnepén. Nem véletlenül jöttünk ide, ebbe a festői szépségű völgybe, a Zillertáli Alpok lábaihoz, Szent Jakabfalvára! Az európai cserkészkerület tartja itt idén téli táborát! A sok hegyi ház között a legnagyobbban, a «Pension Jungmann»-ban ütötte fel főhadiszállását a «Mátra téli tábor»! Már Karácsony második ünnepének délutánjától nagy volt itt a sürgés-forgás... Autó autó után érkezik s a cserkészpapák vagy fiatal cserkészvezetők vezette kocsikból csak úgy ömlik a cserkészek hada! Estére 8 ország 110 leány- és fiúcserkésze ad itt egymásnak találkozót. Színes kép, vidám magyar fiatalság, — akik nagy örömmel üdvözlik egymást — hisz a nyári nagytábor óta most találkoznak össze ismét. A kerület harmadik téli tábora az idei s létszámánál fogva a legnagyobb. Itt van a kerület fiatal vezetőinek jórésze, de sok csapatparancsnok, idősebb vezető is eljött. Gyurkabát, a kerület népszerű parancsnokát egyelőre képtelen vagyok megközelíteni, — annyi a tennivalója — de találkoztam már Szabó Döncivel, a kerület helyettes parancsnokával, Solymár János atyával, aki Stockholmból jött, Kardos Pistabával, a kastli csapat helyettes parancsnokával, Klement Kornél frankfurti parancsnokkal, hogy csak így hirtelen pár nevet említsek. De lám itt van Szappanos Pistabá Clevelendből és Bakács Gyurka Ausztráliából. A tavalyi nyári központi VK. tábor végzettjei közül Németh Laci, Horváth Laci, Molnár Ottó, Szigeti Rita látható, de itt vannak az előző évek fiatal segédtszít végzettjei is...

Szent Jakabfalvától 6 km-re, Steinhausban találtam egy kedves szobára, egy ótani déltiroli család új házában. Épp, hogy csak elhelyezkedtem, magyar beszéd ütötte meg a fülemet! Azt hittem, tévedek! De korántsem, amint az előtérbe értem, egy kedves emberbe ütköztem, Simon Károlyba, Zürichből. Amint tőle megtudtam, van a «Mátra téli tábor»-nak egy altábora Steinhausban, melynek tagjai mind cserkészszülők! Számszerint 32 házaspár, azaz 64 szülő. Ezek főhadiszállása tehát Steinhaus, ahonnan a silift viszi fel a sielőket 1280 méterről 2250 méterre.

Bár naponként együtt voltam a fiatalokkal s résztvettem a téli tábor életében, az a feladat, hogy a kerület munkájáról riportot készítek szinte reménytelennek látszott. Persze csak azért, mert Gyurkabát elkapni s tőle valamit is kicsikarni lehetetlen volt. Hajnalban kelt, jóval éjjel után feküdt, de velem elbeszélgetni csak percekre lehetett, mert a tábor napi élete volt mindene.

És hogy mégis sikerült vele találkoznom s elbeszélgetni, azt Szilveszter éjszakájának köszönhettem.

A vidám Cserkészszilveszter jóval éjjel után ért véget... Vidám, kedves volt, — mint mindig. Mikor kialudtak a tábor fő-

terén a fáklyák s nyugovóra tért a tábor, az ebédlőben találtam rá, írógépe előtt ült. Így végre feltehettem a kérést: beszélj nekem, Gyurkabá, az európai kerület múltjáról, jelenéről, jövőjéről! — Hát jó, — mondta. Ha ez a kívánságod, röviden elmondhatom.

Sok csapat megszűnt s a létszám erős csökkenése folytán az európai kerület legyöngült. Mind nehezebb volt új, fiatal cserkészvezetőket találni. A magyarság tömegesen vándorolt tovább s ez erősen megnehezítette a kerület életét. A kerületnek vezetői — elődeim — kitűnő cser-

Solymár János svédországi magyar lelkész, parancsnok szentmisét mond a tábor résztvevőinek

Az európai cserkészkerület múltja egyenlő a magyar cserkészlet múltjával. A hazájukat vesztett cserkészvezetők az ausztriai és németországi menekült táborokban szervezték újjá az otthon felosztott cserkészletet. Szegényes körülmények között nagy lelkesedéssel indult meg a munka 1948-ban. Kisbarnaki Farkas Ferenc főcserkész úr, Bodnár Gábor, Kővári Ubulbá, Beodray Feribá, Bernáh Bélabá és a többiek lelkesedése nem ismert akadályt és megindult a magyar cserkészlet a nyugati országokban. A Cserkészszövetség központja egy időben Németországban volt... Ahogy azonban a cserkészvezetők munkát, elhelyezkedést keresve tovább vándoroltak, úgy ment velük tovább a központi vezetés is. Pár év után a Cserkészszövetség központja Gáborbá vezetésével Garfieldbe került s az európai kerület nagy csapatai mind kisebbek lettek...

készítettek voltak: Nickl Károly, Fábian Károly, Tury Ferenc, akik igyekeztek minden lehetőséget megtenni, hogy az európai kerület fennmaradjon. 1970-ben a jubileumi tábor után vettem át a kerület vezetését. Biz' nem könnyű örökséget vettem át. Hisz köztudomású, a magyar cserkészlet követelményei, formája itt kinn mások, hisz részben más a feladata. A múltban, a magyarságnevelést odahaza az egész életünk: a család, egyház, iskola, egyesületek végezték. A cserkészlet feladata a jellemnevelés, az emberebb ember gondolata volt. Formája pedig a hagyományos cserkészletmunka. De hát igyekeztem átdolgozni magamban mindezt. Sokat segítettek ebben volt cserkészeim, cserkészbarátaim, akik százával élnek Európa országai-ban, — sőt az egész világon.

Három éves munkával, sok derék cserkészvezető segítségével, sikerült a kerület

Nincs szükség kommunista nevelésre — mondotta a lengyel bíboros-prímás

A világsajtó napokig foglalkozott Olsovsky lengyel külügyminiszter vatikáni látogatásával. Páratlan reményekkel várja Casaroli újévi látogatását. Modus vivendi, konkordátumról írnak a lapok. A lengyel püspöki kar azonban higgadtan néz a jövőbe.

Wisinszky bíboros Karácsony előtt és az ünnepek alatt ismételtén visszatért az állam és egyház, illetve Varsó és a Vatikán viszonyának problémájához. A papokhoz külön szólt Varsóban. Őket a Vatikán viselkedése nyugtalanította. Gondosan figyelték Olsovsky politikai tüzijátékát a Vatikánban és a pápai kihallgatás után. Aggasztotta őket a külügyminiszter bőbeszédűsége, néhány kifejezése, köztük az, amikor «történelmi jelentőségűnek» mondotta a pápával való találkozást. Szentatyának nevezte az újságírók előtt a pápát, amit kommunista vezetők eddig minden esetben gondosan elkerültek. Modus vivendi emlegetett, sőt kifejezte óhaját, hogy teljesen normalizálják Lengyelország és a Szentszék viszonyát és utána semmi akadály sincs annak, hogy a pápa Lengyelországba látogasson. A papok jól ismervén a kommunista propagandát és taktikát, aggódtak, hogy vajon a Vatikánt nem téveszti-e meg a sok színes ígért? Főleg az aggasztotta a papokat és a világi katolikusok értelmiségi rétegét, hogy Varsó a Vatikánnal való diplomáciai kapcsolatot a lengyel egyház kárára fordítja.

Wisinszky bíboros-prímás, aki Karácsony előtt röviddel tért vissza Rómából és ott két hét alatt három ízben találkozott magánkihallgatáson VI. Pál pápával, Varsóban külön tájékoztatta a papokat a problémákról.

A pápa kijelentette a lengyel bíboros-prímás előtt, hogy Olsovsky külügyminiszternek világosan megmondotta: «Sem-

mit sem teszünk a püspöki kar bealeggyezése nélkül. Kívánjuk, hogy az állami hatóságok belpolitikai vonalon oldják meg a helyi problémákat. Ha ez elfogadható formában megtörtént, lehet foglalkozni a kölcsönös viszony állandó rendszerének kidolgozásával.»

Wisinszky bíboros Olsovsky vatikáni látogatását pozitív jelnek tekinti. Hangoztatta, hogy a lengyel katolikus egyház a maga részéről támogatja az ország gazdasági és szociális munkáját, de egyben sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy ezt a rendszer összeköti a vallás elleni küzdelemmel. Erre a fölösleges küzdelemre igazán nincs szükség. Ez csak árthat a szükséges újjáépítésnek.» A lengyel katolikusoknak joguk van ahhoz, hogy a gazdasági, a kereskedelmi és a kulturális életben elfoglalják az őket megillető heyet — hangoztatta Wisinszky bíboros. A szülőknél joguk van gyermekeik vallásos neveléséhez. Addig nem lehet szó az állam és egyház, illetve Varsó és a Szentszék viszonyának rendezéséről — folytatta a lengyel prímás — míg az állam nem szünteti meg a katolikusok ellen folyó állandó diszkriminációt. Az államnak le kell mondania arról, hogy a katolikusokat kizárja a közéleti állásokból vagy hátrányban részesítse őket vallásuk miatt a munkahelyükön.

A bíboros felszólította a kommunista kormányzatot, hogy mondjon le az iskolákban a gyermekek ateista neveléséről. Az új iskolareformot formailag elnapolták ugyan — mondotta a bíboros — de a vesztély nem szűnt meg. Az új reform ugyanis azt jelenti, hogy a gyermekek egész nap az iskolában maradnak és nem adnak nekik lehetőséget arra, hogy hittanóra menjenek, amelyet egyházi épületben tartanak. A lengyel bíboros ismételtén kifogásolta, hogy az iskolai oktatást és neve-

lést maradéktalanul az ateizmus szolgálataiba akarják állítani. «Nincs szükség ateista nevelésre — hangoztatta. Legyen az iskolai oktatás és nevelés nemzeti, nem pedig pártos, mert a nemzet megmarad, a pártok viszont változnak.»

Karácsony napján ugyanezzel a kérdéssel foglalkozott Wisinszky bíboros a varsói székesegyházban mondott beszédében. Kiemelte, hogy a lengyel katolikus egyház több, mint harminc milliót számláló tagjával követeli jogait a közéletben.

Wisinszky bíboros beszéde és római útjáról történt beszámolója megnyugtatta a lengyel papokat és katolikusokat. Főleg az, hogy a Pápa személyesen biztosította Wisinszkyt arról, hogy a Vatikán semmit sem tesz a lengyel püspöki kar bealeggyezése nélkül. Sokakban azonban visszhangzik még a német püspöki kar nyilatkozata az Odera-Neisse területek egyházkezeléséről. A nyugatnémet püspöki kart a Vatikánban arról biztosították, hogy megkérdezése nélkül semmit sem tesznek a Németországtól Lengyelországhoz csatolt területek egyházkezelésének módosítására. Nem állítanak fel önálló egyházmegyéket a nyugatnémet püspöki kar meghallgatása nélkül. Ennek ellenére a Vatikán úgyszólván egyik napról a másikra, a nyugatnémet püspöki kar megkérdezése nélkül, felállította az Odera-Neisse területen az önálló lengyel egyházmegyéket. A nyugatnémet püspöki kar annak idején nem jelölte meg a Vatikánban azokat a személyeket illetve hivatalokat, ahol biztosították őt véleményének meghallgatása felől. Jelen esetben Wisinszky bíborosnak annyiban jobb a helyzete, hogy VI. Pál pápa személyes ígéretére, illetve kijelentésére hivatkozhatott.

FÁBIÁN KÁROLY

letet újjászervezni. Amit elértem, annak köszönhetem, hogy sok régi cserkészben feltámadt a múlt, és ugyis mint cserkészvezetők, ugyis mint cserkészszülők beálltak a munkába. 1970 óta a kerület régi csapatai mellé 8 új csapat alakult: München, Gráz, Stuttgart, Linz, Frankfurt; Párizs, Brüsszel, Ravensburg új csapatai, a heidelbergi és nizzai szórvány-örs, valamint a kastli gimnázium csapatainak újjászervezése az utolsó három esztendő eredménye. A vezetőképés terén is sikerült eredményeket elérni, mely a csapatparancsnokok buzgósága mellett annak köszönhető, hogy sikerült sok fiatalban kedvet teremteni a munkához, továbbképzéshez. És mivel a Cserkészszövetség központja a legnagyobb szeretettel segítette munkánkat, három év alatt 41 új vezetőt, segéd-tisztet és tisztet képeztettünk ki az amerikai központi VK. táborokban. Ez a munka tovább folyik, hacsak a mind nehezebb anyagi körülmények nem gátolnak meg bennünket ebben.

Jelentős eredmény még az úgynevezett «csereakció», vagyis a fiatal cserkészvezetők nyári nagy cseréje az európai-amerikai-kanadai kerületek között. Eddig 37 fiatal vezető, nagyrészt segéd-tiszt, járt nálunk s vett részt nyári nagy európai körutunkon s táborozott velünk kerületi táborainkban.

Természetes, a cserkészet nem áll meg nálunk sem. Nekünk is megvannak a terveink a jövőt illetően!

Idei nyári nagytáborunk előkészítője a pünkösdi örsvezető továbbképző, 5 napos tábor Kastl b. Ambergben. Ide a VK-t végzett örsvezetők jönnek, hogy a nyári nagytábor terveit átbeszélgjék velük és felkészítsük őket a feladatokra. A nyári nagytábor «Petőfi Sándor tábor», a jubileumi Petőfi év záró eseménye. A tábor altáborai: Örsvezetőképző VK. tábor, Kiscserkész-örsvezetőképző táborok, valamint a hagyományos kerületi nagytábor négy altáborra: két fiú- és két leány-altábor. Ehhez

kapcsolódik még a bárnhoi kiscserkésztanya, ahol 90 kiscserkész tanyázik majd. Valamennyi tábor tagjai, vezetői 8 országból jönnek össze s ehhez még az amerikai, kanadai és más tengerentúli részektől jövő vezetőket is hozzá kell vennünk. A nagytábor maga Kastl b. Amberg mellett lesz augusztus 1-12-ig s azon kb. 260 fiú- és leánycserkész vesz részt.

Közvetlen a nyári tábor után, augusztus 15-én indulunk át az USA-ba a VK. táborra indulókkal. Onnan szeptember 13-án térünk vissza Európába. — Azután ismét évkezdő hajrá s jön a «Tátra téli tábor»!

Évközi munkánk kettős: meglévő csapataink erősítése és új csapatok szervezése. Másik nagy munkánk a «szórvány cserkészet» szervezése. Terveink közé tartozik a Magyar Cserkészbarátok Egyesületének kiszélesítése. — No, de mára elég — szakított félbe Gyurkabá. Több kérdés nincs, «Indíts aludni! — hangzik a vezényszó.

KORNÉLIUS

Részletek Mindszenty József bíborostól

Székfoglaló beszédéből idézzük:

Ahol a természeti és kinyilatkoztatott törvény megingott a szívekben, ott az elmélyülő hitélet annyi, mint a társadalom gátszakadásának a megállítása. Magam is több, mint negyedszázadon át lelkipásztor voltam. Akarok jó Pásztor lenni, aki ha kell, életét adja juhaiért (Ján. 10, 15), Egyházáért, hazájáért!

Kedves Híveim! Ez a nemzet volt a dicsőség nemzete egy félezreden keresztül, két századon át vérző-szenvedő nép, ez a huszadik század megint vér- és siralom-völgyggyé tette ezt a földet.

Legyünk most az imádság nemzete! Ha újból megtanulunk imádkozni, lesz honnét erőt és bizalmat meríteni. Én is a milliók imahadjáratában és édesanyám mostantól még szorosabbra fogott rózsafüzérében bízom. Ne veszítsétek el bizalmatokat! (Zsid. 10, 23). Így lesz erőnk a reánk váró küzdelemre.

Ha Isten-Atyánk és Mária-Anyánk segít, akarok lenni népem lelkiismerete, hivatott ébresztőként kopogtatok lelketek ajtaján, a föltetsző tévelyek ellenében az örök igazságokat közvetítem népemnek és nemzetemnek. Ébresztgetem nemzetünk megszentelt hagyományait, amelyek nélkül egysesek talán igen, de a nemzet nem élhet.

Utolsó, papjaihoz intézett főpásztori levélből való az alábbi részlet:

Mindig és mindenütt csak az történhetik velünk, amit az Úr rendel vagy megenged. Tudtán kívül még egyetlen hajszál sem esik le fejünkről (Luk. 21, 18). Annyi más után elveheti a világ tőlünk ezt vagy amazt, de nem veheti el tőlünk Jézus Krisztusban való hitünket. Ki választ el minket Krisztustól? Sem élet, sem halál, sem egyéb teremtmény el nem szakaszthat minket az Isten szeretetétől, amely a mi Urunk Jézus Krisztusban vagyson (Rom. 8, 39). Ő mondotta mostanra is: Ne aggódjatok életetekről, mit egyetek, se testetekről, mibe öltöztetek (Máté 6, 25). Mennyei Atyánk-nak van gondja ránk.

Tekintettel a kirakatper 25. évfordulójára, idézünk itt ebben a harmadik részben egy olyan részletet, amely leginkább megvilágítja Mindszenty bíboros áldozatos szeretetét egyházához és hazájához — azt a szeretetet, amely háttérbe szorít minden egyéni érdeket és amely ezekben a szavakban jutott nála legszebben kifejezésre: *Nemzetem szenvedése mellett a magam sorsa nem fontos.*

A részletet emlékiratainak «Megegyezési kísérletek» című fejezetéből idézzük. Mindszenty primás itt mondja el, hogy hogyan akartak vele az esztergomi bazilika felszentelésének századik évfordulóján «kiegyezni». Viszsaengedték volna Esztergomba «fel-tételekkel», amiket ő persze nem fogadott el és inkább maradt fogságában. Íme, az erre vonatkozó részlet:

Elkelne, jól jönne a primástól egyetlen tömjénsem. És a primás nem ad semmit. Marad is rabnak. Hordják télire ide erősen a fát. A háló egész télen befűtetlen kályhája mellé a nyár végén újat építenek a következő télre. A régi grófi kályhát is meghagyják, mert ez nekik műemlék.

Közeleg az esztergomi Bazilika föl-szentelésének századik évfordulója, 1956 szeptember 2. Nagy esemény volt a szentelés. Nagy lépés az 1867-es kiegyezés felé király és nemzet közt. Mióta Esztergomba kerültem, országos megmozdulásnak terveztem az évfordulót. Ma mindenki úgy érzi, hogy a főpásztornak ott kellene lennie a jubileumon. Az ÁVH-parancsnok mondja — bizonyára nem magától — a mellém adott lelkésznek: A hercegprimás mondhatja Esztergomban az ünnepi misét, ő tarthatja az ünnepi beszédet, ha kéri. Nem mi tartjuk fogva. Ő nem akar kimenni.

Száz évvel előbb a szentelésen, 1856 augusztus 31-én megjelent Ferenc József a főhercegekkel, Rauscher bécsi és Haulik zágrábi bíboros-érsek, meg 6 bel- és külföldi érsek, 19 püspök, nagyszámú papság, mágnás, katonai és polgári előkelőségek, köztük a tevőlegesen résztvevő Liszt Ferenc és a hívő nép tízezrei. Itt van az ország színe-java imádkozva és bizakodva, hogy a nemzeti elnyomatás nagy keresztje már nem soká tart. Scitovszky hercegprimás 124 előkelő aláírásával kéri az apostoli királyság várományosától az alkotmányos élet helyreállítását. (Ferenc Józsefet nem koronázták még ekkor királlyá.) A szentelés a nemzeti szabadság rügyfakadása, örömmünnepe.

1956-ban egyetlen külföldi vendég sincs. A püspöki kar elmarad; csak 1 érsek, két püspök jött. A hívőssereg is kicsi. Egymásután visszamaradnak a tervezett zarándoklatok, — ha a primás se lesz ott.

Am képviselteti magát a magyar Sionon, a magyar Egyház szívében az Allami Egyházügyi Hivatal, de — csak a helyetlenséggel.

Kegyből visszatérni, a kegyetlenség kegyének láncain lépegetni ott, ahol Scitovszky hercegprimás sok más ténnyezővel a nemzet rabláncait kezdte bontogatni? A jubileum pedig a vigasztalanság éjszakája, a legborzalmasabb láncokba beletörődés legyen? Hálálkodjam kierőszakolt nyilatkozatban, vagy talán épp a szószéken 8 év gyalázata és szenvedése után? Ne Krisztus tanúja legyek, hanem az Antikrisztusé verbum Dei est alligatum? Isten igéje megkötözve? Az Egyházügyi Hivatal képviselőjével üljek asztalhoz és kocintsak vele, amikor 100 éve Deák Ferenc a még koronázatlan, I. Ferenc Józseffel sem ült egy asztalhoz, hanem távol maradt? A jók kételkedve, lopva néznének atyjukra — egyháziak és világiak —, a moszkvaiak bizakodva már a magukénak tekintenének.

Menjek és tanúsítsam a jubileum «örömeiben», mi lett Esztergomból és azt közvetve pecsétemmel lássam el? Készüljön majd egyszer a Bazilika coepit, continuavit, consummavit, consecravit címerek után egy ötödik: Jubilavit in abominatione desolationis — Jubilált a pusztulás utálatosságában? Lássam mellette a magyar Sion egykori két vállát, az elrabolt hatalmas szemináriumot és a rk. tanítóképzőt új szerepében?

És menjek tovább a múltjából kiforgatott székvárosban? A százados Szent Lőrinc-utca nem az igazi, ragyogó ősi Martyré, hanem a «Martiroké». Hogy kik ezek? Hát Szamuely Tibor is az egyik, Korvin-Klein a másik. Ma Esztergomban van utcája Kun Bélának és Zalka Máténak. Sétányt neveztek el Leninről és Makarencáról. Van a városnak Szabad Május-utcája, Vorosilov útja, stb.

Menjek jubilálni gyilkosok utcáin és kiabáló rablásokon át? Homályosuljon el a szemem a Bazilika előtt? És adjak ilyen útért reverzalist?

Észleljem a helyszínen Esztergom levétköztetését, amit sajtójuk ünnepel? Megyei székhely volt, de rangjától megfosztották. Járási székhelynek sem volt jó, Dorog alá rendelték. A hajdani főváros minden rangját elvesztette.

Odamenjek, mikor ismerem Esztergom múltját, szerepét és ne gondoljak a száz év előtti szentelés országos kihatásaira? Mindkettőt ismerem annyira, hogyha mennék, birkózó angyalra akadnék útközben, mint Jákob.

Jobb nekem maradnom a Börzsöny vadonában, Petényben. Meglesz az a tudatom az elmaradással, ami Deáknak megvolt 100 éve: nem adok fel abból, amiből nem lehet, nem szabad feladni.

Mindszenty bíboros nyilatkozata kirakatperének 25. évfordulóján

ülésén megállapította a következőket: «Titokzatos és fel nem fedhető behatások nélkül nem lehet megérteni ennek a főpapnak a testi állapotát, amely váratlanul törékeny és lélekben ingatag lényvé változtatta a természetében és magatartásában mindvégig erélyes embert, olyannyira, hogy viselkedése vád nem a vádlott, hanem az őt elítélőkkel szemben.»

Nyolc évig tartó fogság után a szabadságharc katonái vitték fel diadalmenetben Budára. Nagy Imre kormánya, amelynek akkor Kádár János is tagja volt, rehabilitálta. Ezt az írást juttatta el hozzá:

A magyar nemzeti kormány megállapítja, hogy 1948-ban Mindszenty hercegprímás ellen emelt vádak minden törvényességet nélkülöztek. Ennek értelmében a hercegprímás ellen történt összes intézkedések megsemmisülnek és a hercegprímás minden eddigi polgári és egyházi tisztségét felveheti és szabadon gyakorolhatja.

Mindszenty bíboros azzal kezdi nyilatkozatát, hogy a 25. évfordulót nem ő, hanem mások hozták szónyegre.

Nyilván utalás ez arra, hogy Budapest — amint erről a hírügynökségek és a világlapok újabban többször is tájékoztatták a közvéleményt — sürgeti a bíborosnak esztergomi érseki székéből való elmozdítását. Az okok között, úgy látszik, az első helyen az szerepel, hogy Esztergomban sok az egyházkormányzati és lelkipásztori teendő, mivel 25 éven keresztül távol volt az egyházmegyéből.

Amikor az ember ezt a kommunistáknál szokatlan egyház iránti jóindulatot látja, föltámad benne a kérdés: miért nem jelentkezett eddig ez a vallás iránti csodálatos jóindulat? Amikor pl. Mindszenty József érseket számkivetésbe kényszerítették, egyházmegyéjében nem volt jobb a helyzet a mainál. És mégis 1971-ben, s azelőtt is állandóan tiltakoztak a jogszerűen rehabilitált főpásztor visszatérése ellen.

1971-ig csak azt ismételték, hogy Mindszenty koros és beteg, azért nem mehet vissza Esztergomba. Most, midőn látják és az egész világ tudja, hogy a magyar bíboros prímás magas kora ellenére könnyen és frissen tesz meg tíz-húszezer kilométeres lelkipásztori utakat és így más földrészeken is találkozik szórványokban élő magyarokkal, ez a betegségre és öregségre való utalás el-elmarad. Helyette az otthoni főegyházmegyéje állapotára hivatkoznak, amit a világ közvéleménye elől persze el lehet rejteni a bajokat előidéző mesterséges okokkal együtt.

A kirakatper 25. évfordulóján azt kell mondanunk, hogy a Mindszenty-per folyik tovább.

VI. Pál pápa mellett Mindszenty József bíboros végzi a koncelebrációs szentmise átváltoztatás utáni imáját 1971 szept. 30-án a Sixtinában.

Mindszenty bíboros vezette Fatimában az 1972 október 13-i ünnepségeket megnyitó Rózsafüzér-körmenetet.

Események és közlemények

A KOLNI SZENTKARÁCSONY
1973 december 15-én

Kora délután már olyanná vált a Magyarház földszinti része, mint egy zsongó méhkas. Jönnek kicsik, nagyok, szülőkkel, ismerősökkel együtt. Lassan megtelik a klubhelyiség a kedves vendégekkel. Az izgatott gyermekesereg — mivel mindegyik résztvesz a karácsonyi népszokások felelővételében — lassan elcsitul.

Nyílik az ajtó és egy 5 éves kisangyal végigcsilingel a termen. Rövid bevezető után — amit egy nagycserkészlány mond — átveszi a vezérfonalat egy másik cserkészlány, aki röviden ismerteti a karácsonyi ünnepkör szokásait.

Kezdődik a «Zalamegyei Lucázók»-kal. Három kedves kisfiú kipirulva az izgalomtól énekl: «Luca, Luca kity-koty, Gelegnye kettő-három»... és prózában mondják felváltva a jókívánásaikat. Nehéz feladat lehetett megtanulni, de jól sikerült.

Következett a «Mezőkövesdi lányok Betlehemes játéka». Eredeti kosztümökben felöltözve, amit a szülők és a két tanítónéni együttesen készítettek, léptek színre a nagyobb lányok. Jól esett a szívnak, szemnek ezeket a szép, kis magyar lányokat hallgatni és nézni. Tisztán csengő hangjuk valóban hazavarázsolta mindannyiunkat.

Ezek után a fiúk «Nagyszalontai Betlehemes játéka» következett. Nehéz szerepük volt, de katonásan megállták a helyüket, ahogy ez a magyar fiúkhoz illik. Talán az ő betanításuk igényelte a legnagyobb türelmet és munkát.

A «Mogyoródi Háromkirály»-okkal, amit három egyidős kislány játszott, eredeti kosztümökben, fejeződött be az ünnepkör megelevenítése.

A záróakkordokat a nagylányok énekeltek kétszólamra.

Értékes, szép ünnepi este volt, nemcsak a gyermekeknek, hanem a szülőknek is. Az ünnepség befejeztével névre szóló ajándékokat osztottak ki. Érezni lehetett, hogy az egész műsort gonddal, szeretettel rendezték meg és a sok-sok fáradságot a gyermekek játéka bőven kárpótolta.

Szülők, gyermekek, vendégek és maguk a rendezők is ragyogó arccal kívántak egymásnak kegyelemteljes karácsonyi ünnepeket és áldásos újesztendőt.

Anonym

ELKÉSZULT A LINZI SZENT MARGIT OTTHON

Felső-Ausztriának a Duna mentén épült városában, Linzben új intézmény viseli Árpád-házi Szent Margit nevét: Az Isteni Megváltóról elnevezett magyar nővérek külföldön működő vicetartományának központja és leányotthona.

Az épület eredetileg tanoncotthon volt. Mácsady plébános urnak, a menekültek akkori referensének fáradhatatlan buzgó-sága és sok utánjárása hozta létre a menekült magyar fiatalok számára. Benne he-

lyezkedett el a magyar lelkészi hivatal is. Mikor a tanoncotthonra nem volt tovább szükség, a linzi egyházmegye tartott benne üzemi szemináriumokat.

1970 elején az Isteni Megváltóról nevezett nővérek ezt az épületet az egyházmegyei Karitástól bérbevételek, később pedig megvásárolták azzal a célkitűzéssel, hogy a vicetartomány magának is otthona legyen, s egyúttal szociális feladatként otthont nyújtson dolgozó- és tanuló-lányoknak, főleg hazájukból idegenbe szakadt vendégmunkásoknak. A Karitás szívesen engedte át a házat a magyar nővéreknek, mert célkitűzéseikben eredeti feladatának további megvalósítását látta.

Hogy az új célokhoz jobban megfeleljen, a házat egy új épületrész hozzáadásával meg kellett nagyobbítani. Az 1972 nyarán megkezdett bővítési munkálatok a múlt év decemberére elkészültek, és egy szép kápolnát, ebédlőt, lakószobákat és előadótermet adtak a meglévő épülethez. Szeplőtelen Fogantatás ünnepén a linzi segédpüspök végezte a házszentelést. Ugyanazon a napon az új kápolna még egy kedves családi ünnepnek is színhelye volt: Ott tette le örök fogadalmát Balogh Kinga nővér, a kastli magyar gimnázium tanára és nevelője.

A Szent Margit Otthon jelenleg harminc leányt tud elhelyezni. A régi épületrész első emeletét továbbra is a felsőausztriai magyar lelkészség foglalja el. A nővérek a leányok ellátásán kívül karitatív munkával és hittanítással foglalkoznak. A vicetartomány tagjai végeznek még egyházközségi munkát, továbbá az öregek és betegek gondozásával és az ifjúság tanításával és nevelésével állnak az Egyház és a felebaráti szeretet szolgálatában.

A Szent Margit Otthon lehetőséget nyújt új tagok felvételére és kiképzésére is, a sokféle munkaterület pedig biztosítja, hogy hajlamaiknak és képességeiknek megfelelő módon szolgálhassák embertestvéreik földi boldogulását és örök üdvösségét.

SZ. D.

MAGYAR KARÁCSONY ESSENEN

Az a megállapítás, hogy széthulló világban élünk, ma már közhelynek számít; vállvonogatva tudomásul vesszük, ez az élet rendje, ki tehet ellene, meg kell értenünk az idők szavát, árral szemben nem lehet úszni és a többi, hiszen olyan nagy gyakorlatunk van már abban, hogy az egyik közhellyel elfeledjük a másik szegyenét.

Az esseni magyarok karácsonyi ünnepélye 1973 december 23-án délután, a Viktória-leánygimnázium dísztermében újra megszégyenítette gyöngeségeink egész közhely-rendszerét. Az esseniek ismét megmutatták, hogy — bár egyre nehezebb lesz — szembe lehet még fordulni az árral, az idők szavát másképp is lehet értelmezni s hogy meg lehet — s meg is kell —

találni a széthullásban is az összetartás erőit.

Pedig mindez ebben az évben valahogy különösen nehéz volt; Mikó György, az esseni magyar katolikus gyülekezet lelkésze ebből — okosan nem csinált titkot. Hiszen éppen a leküzdhetetlennek látszó nehézségek tudatos vállalása és leküzdése adja meg egy-egy ilyen közös, nagy vállalkozás igazi érdemét s értelmét is.

Mert az esseni magyar karácsony sokak közös vállalkozása s az évről-évre hűséggel visszatérő nagyszámú közönség bizonyítja, hogy ez az ünnepség az északrajna-vesztfáliai magyarok körében elsőrangú közügynek számít. S ezt meg is érdemli, mert bár kétségtelen, hogy a megvesztegethetetlen kritikus sok mindent kifogásolhatott volna a műsorban, az is biztos, hogy a legzordabb kritikus megvesztegethetetlensége is semmivé olvadt legkésőbb az ünnepség végén, amikor mintegy nyolcvan magyar gyermek állt a színpadon, buzgón s ragyogó szemmel énekelve az «Ó gyönyörű szép titokzatos éj»-t.

Mindez természetesen nem jelenti azt, hogy a megvesztegethetetlen kritikus nem találhatott a műsorban dicsérni valót, hiszen Giuseppe Torelli «Karácsonyi hangversenye» Sikorszky Antónia művésznő és kollégái, valamint tanítványai előadásában bármely hangversenyteremben megállta volna a helyét. S a betlehemes játékot játszó gyermekek buzgalma és igyekezete sokkal többet nyomott a latban, mint a műsor apró s inkább derűs mint zavaró zökkenői.

Az ünnepség ezúttal több is volt, mint magyar közügy: a meghívott vendégek között jelen volt Julius Angerhausen, esseni s. püspök is, a püspöki generálvikáriátust Mauer úr, az esseni Caritas-t Frau Schulte-Herbrüggen képviselte. S mindenki örömmel üdvözölte Wolfgang Offermanns bochumi egyetemi lelkészt, aki tökéletes magyar nyelvtudásával egyike azon kisszámú barátainknak, akik nemcsak szeretnek, hanem ismernek is bennünket, magyarokat. (a b r a)

A MÁRCIUS 15. UNNEPE BRÜSSZELBEN (Előzetes értesítés)

A «Magyar Ház» és a magyar református egyházközség az idén nemzeti ünnepüket együttes rendezésben tartja meg. A történelmi események méltatása műsoros est keretében kerül sorra. A rendezés munkáját közös rendezőbizottság végzi. Az ünnepély kezdete 1974 március 17-én vasárnap 18 óra.

A rendezőség már most felkéri a Benelux és szomszédos államokban élő honfitársakat, hogy e napra minél többen tegyék magukat szabaddá és megjelenésükkel segítsenek emelni az ünnep jelentőségét. — Minden magyar honfitársat szeretettel várunk belga, vagy más országbeii barátaikkal együtt. — A rendezőbizottság kéri a honfitársakat, különös tekintettel a hölgyekre, ha módjukban van, magyar ruhában jelenjenek meg. — A rendezőség részletes tájékoztatást az újság márciusi számában ad. (D. J.)

Bernben valahol a dolgok mélyén...

Kinek higgyek? A «szónak»? Mely azt mondja: Nem érdemes! Ki akar már találkozni? Szeretet? Nevetséges!

A tettek?: 1973-ban egyedül mennyi irodalmi est, ünnepély, bál, sportösszejevetelek, mennyi táncpróba, mennyi foglalkoztatást rejt magában csak a karácsonyi ünnepély, milyen kitartó ügyszeretet! S a tavaszi családi est, az áldozócsütörtöki majális, a karácsonyi vásár? Csak egyet, az utóbbit kiértékelve ki-ki következtethet, hogy mi rejlik a felsoroltak mélyén.

Mi érdemes ebben? A 2350.— Sír. bevétel? Ennél több volt a találkozás! S még több a Gazdag-Pánczél-féle szíves, a kevés forgalom miatt nem morgolódo cipekedés! A jókedvű, közvetlen, s a halálos fáradtságot fel nem panaszó kiszolgálás, kocsonyafőzés, a kuglófok, torták, sütemények! S mindezt ingyen! Biztatás, könyörgés nélkül.

Hányan, s milyen igyekezettel keresgéltek, készítettétek elő az árukat.

Igazságtalanság lenne csak a zökkenőket látni, s ekkora érdeknélküli szeretetet fel nem fedezni!

«Ne zavarjon hát szelűtött beszéd! Károgjanak az undok hullavarjak! Kiben vér van, Istentől való, nekifeszíti vállát a viharnek.» Az önzés viharának, a szóbeszéd és pletyka áradatának. Így találhatsz gyarlóságba foglalt szeretetgyöngyöket. Sündisznónak álcázott gyengéd figyelmességet. Tíz igaznál többeket.

Érik, fejlődik magyar lelketek életfája, s gyümölcsöt ígér.

Valahol a száizmaink, az idegeink, a benyomásaink mögött, a színpalak, a színpadon túl szép rendben történik a szeretet.

Dicséretként? Nem, inkább hálából és köszönetként a fenti élményért, s talán biztatásul Nektek és magamnak, az újra-kezdés magjaként, — ha az álom néha kemény, keserű — üzenem Reményik Sándor szavaival:

A K A R O M

Akarom: fontos ne legyek magamnak.
A végtelen falban legyek egy téglá,

FRIBOURG. Ikvay László, esztergomfőegyházmegyei érseki tanácsost a Basel-solothurmi püspöki hatóság ajánlatára a Thurgau-kantonbeli Weinfelden katolikus egyházközségi tanácsa Weinfeldenbe helyi káplánnak hívta meg.

Ikvay László a fribourgi egyetem hittudományi licenciátusa és a budapesti hittudományi Akadémia doktora. — 1969 szeptember 6-án van ismét Svájcban. Itt egyházirodalmi munkát fejt ki és Svájcban, de más országokban is főleg magyarnyelvi lelkipásztori tevékenységet. — Esetről esetre ezentúl is segíthet a magyar lelkipásztori munkában. Címe: Dr. L. Ikvay, Freieggasse 16. 8570 Weinfelden.

Lépcső, min felhalad valaki más,
Ekevas, mely mélyen a földbe ás,
Ám a kalász nem az ő érdeme.
Legyek a szél, mely hordja a magot,
De szirmai ki nem bontja a virágnak,
S az emberek, ha a mezőn járnak,
A virágban hadd gyönyörködjenek.
Legyek a kendő, mely könnyet töröl,
Legyek a csend, mely mindig enyhet ad,
A kéz legyek, mely váltig simogat,
Legyek, s ne tudjam hol vagyok.
Legyek a fáradt pillákon az álom,
Legyek a délibáb, mely megjelen,
És nem kérdezi, nézik-e vagy sem.
Legyek a délibáb a rónaságon.
Legyek a vén föld fekete szívéből
Egy mély sóhajlás fel a magas égig,
Legyek a drót, min üzenet megy végig,
És cseréljenek ki, ha elszakadtam.
Sok lélek alatt legyek a tutaj,
Mít tengerbe viszne kmély folyók.

Legyek a hegedű, mely végtelenbe sír,
Míg le nem teszi a művész a vonót.

Jurai karácsony

Mi marad meg? A cigányzene, ragyogó gyermekszemek, versikék, furulya és hegedűszó, ajándékok, egymásnak örülő felnőttek, mise, harangszó, prédikáció és gyónás? Nem! De mindezek közben és által többek lettünk, önzetlenebbek előbbi zárkózott önmagunknál. Ezt köszönjük azoknak, akik fáradtak, gyűjtöttek és vásároltak.

Bernben olyan csodálatosan szép, gazdag műsorral dicsérik a gyermekek Jézust 1973 Karácsonján, hogy még mindig tele a szívem a gyönyörűséggel s hálás szívvel dudolom újra: hej regőrejttem, ezt is megengedte az a nagy Úristen!

M E G H Í V Ó

A berni Magyarok Nagyasszonya egyházközség a Bruder Klaus-templom nagytérképében 1974 február 23-án 18 órától 23 óráig családi estet rendez: vacsora, tánc, tombola, melyre Önt is szeretettel várják.

CSERHÁTI FERENC

MAGYAR LELKIGYAKORLATOK
SZERZETESNŐVÉREK SZÁMÁRA

Az Isteni Megváltóról nevezett nővérek linzi Szent Margit Otthonában az idén kétszer lesz magyar lelkigyakorlat szerzetesnővérek számára.

Az első: 1974 aug. 23 - aug. 29-ig;
a második: 1974 aug. 31 - szept. 6-ig.

Mindegyik öt napos, a megadott napon este kezdődik, és a hatodik nap reggelén a szentmisével fejeződik be.

A lelkigyakorlatokat P. Weissmahr Béla jezsuita atya vezeti.

Részvételi díj: 750.— osztrák Schilling, illetve 100.— DM.

Az intézet Linz nyugalmas lakónegyedében áll, az elmélkedéshez és a testi-lelki felüdüléshez szükséges csendet biztosítja. A Bécs-Salzburgi autópályáról, vagy vonattal könnyen elérhető.

Érdeklődni és jelentkezni lehet az intézet vezetőjénél:

Schwester Provinzoberin

A - 4020 Linz/D.

Senefelderstrasse 6. Tel. 43 461

St. Margit Heim.

RÓMA. P. Kovács Angelust, aki a múlt év szeptembere óta vezeti a római magyar lelkésziséget, kinevezték egész Olaszország területére magyar főlelkésznek. Felelőségteljes hivatalában munkásságára Isten bőséges áldását kérjük.

Címe: 00187 Roma, Via Veneto, 27.

VISSZAEMLEKEZÉS

DR. KISFALUDY BERTALANRA

Dr. Kisfaludy Bertalan, a Neuchâtel-kantonbeli Marin község orvosa másfél hónapi szenvedés után 1973 november 3-án infarctusban elhunyt.

Magyarországon mint politikai fogoly hosszú éveken át börtöben synylődött. Majd mint orvos Belgiumban, Abessziniában és Svájcban működött. Marinban mintaszerű orvosi rendelőt rendezett be. Időt és fáradságot nem kímélve állott a betegek rendelkezésére. Közkezdveltségnek és köztiszteletnek örvendett. Messze községe határára túlról keresték föl a betegek. Még Genfből is jöttek. Ha módjában volt, a neuchâtel magyar isztentiszteleten részt vett és a szentáldozáshoz járult. — Felesége, aki munkájában hűségesen segítette és négy gyermeke — köztük három már állásban — gyászolják és velük együtt sokan, akik ismerték. (P. M.)

HEGEDUS LÁSZLÓ HONFITÁRSUNK,

akit kettős hátgerinctöréssel operáltak, kéri olvasóinkat, hogy segítsék őt használt bélyegek küldésével. Ez a támogatás — írja — kétféleképpen is segít neki: «Először, amíg velük foglalkozom, elfelejtem szomorú helyzetemet és másodsor minden kettős bélyeget el tudok cserélni élelmiszerre, amire, sajnos, nekem és családomnak nagy szükségünk van.»
Cím: 42400 Saint-Chamond, 14, Grand Rue, France.

Szent Pál apostol életéről, megtéréséről és apostoli tevékenységéről 5 részből álló TV-sorozat készíti az olasz RAI társaság. Az olasz TV-társaság ezzel folytatja a világtörténelem nagyjairól megkezdett bemutatásait, amelyben eddig már a többi között Szent Ágoston, Descartes, Leonardo da Vinci, stb. élete került filmfeldolgozásra.

P. Forró Ferenc S. J.

1914 – 1974

P. Forró Ferenc 1914 március 20-án született az akkor Pest megyei Hajós községben. Egyszerű, szorgalmas és becsületes szülők gyermekeként, ikertestvérével Jánossal, a későbbi Alpár ferences atyával együtt; szegény sorban járta ki a helyi elemi iskolát. Mivel a két testvér egyidőbeni taníttatása lehetetlennek látszott, elsőnek Ferenc került a kalocsai jezsuiták gimnáziumába, ahol két évvel később követte őt János. Mindketten szorgalmasan tanuló, komoly, csendesesen derűs, jókedvű diáknak bizonyultak. Ferenc 1934-ben éreitségizett Kalocsán, színjeles eredménnyel. 1930-ban vették fel a jezsuita noviciátusba mint 5. gimnáziumi osztályt végzett növendéket. 1932-35 között folytatta gimnáziumi tanulmányait és egy évig szónoklattani tanfolyamon vett részt. 1935-től 1938-ig filozófiai tanulmányait végezte Budapesten. Teológiát Szegeden tanult 1938-42 években. Glattfelder Gyula csanádi püspök szentelte pappá 1941 június 22-én. 1942-ben Kolozsvárra került lelkipásztori beosztásban, majd Hódmezővásárhelyre nevezték ki hittanárnak, ahol három évig maradt (1943-45). Hódmezővásárhely 1944 október 8-án az oroszok kezére került és P. Forró a helyén maradt. Félévig működött ott a legnehezebb körülmények között, mint belvárosi plébános. Heti 36 órában tanított hittant azokban a sorsdöntő napokban. 1945-46-ban harmadik próbációját végzi Szegeden, melynek elvégzése után a szegedi rendház gondnokságával bízták meg előljárói, mely beosztás még békeidőkben sem volt irigylésre méltó.

1947 őszén előljárói teljesítették régi vágyát és engedélyt kapott, hogy megkísérelje a kínai misszióba való kijutást. 1948 január 27-én hagyta el hazáját és körülményes úton, március 12-én érkezett meg Pekingbe. Nagy szorgalommal fogott hozzá a kínai nyelv elsajátításához és a hittérítéshez. A háborúdulta Kínában egyre nehezebbé váló viszonyok között szívósan, csendben, de kitartással dolgozott egészen 1949 augusztusáig, amikor a «feszabadítás» ott is utolérte. Kétszáz megtért kínai híve emlékszik rá még ma is.

Rövid ideig a Kínából kiülőözött európai misszionáriusok átmeneti állomás helyén, Macaóban tartózkodott, majd 1950 augusztusában Ausztrália felé vette útját. Augusztus 7-én bevándorlóként érkezett meg Sydneybe, ahol Gilroy bíboros-érsek a katolikus magyar bevándorlók lelkigondozásával bízta meg.

1950 augusztusától 1964 április haváig működött Sydneyben, majd a nyugat-ausztráliai Perthbe helyezték át előljárói. Rövid idő alatt kitűnően megtanult angolul. 1959-ben újra Sydneybe került a magyar bevándorlók létszámának szaporodásával munkája és gondjai is egyre szaporodtak. Türelmes, szívós és csendes, kitartó és következetes munkája nyomán

egyre több alkotása vált láthatóvá és érezhetővé. Engadinban, majd később a Kék Hegyek-ben minden nyáron 70-80 magyar gyerek nyaraltatását szervezte meg. Az Egyházközség George Street-i Otthonában szépen látogatott családi estéken jöttek össze a hívek. A két magyar Tisztelendő nővér bevonásával a kicsinyek részére a Szívigárda biztosított lüktető életet; a nagyobb leányok a Margit Körben gyűltek össze. Húsvét táján minden évben férfi és női lelkigyakorlatokat szervezett. Lassan, de észrevehetően emelkedett a vasárnapi magyar misék résztvevőinek száma is, s az addigi kicsi kápolnából a St. Martha templomba és a St. Patrick városi templomba kerültek a magyar misék. A sokszorosított Egyházközségi Értesítő most már nyomtatásban jelent meg. Utánajárásának eredményeképpen a rookwoodi temetőben 800 sírhelyes magyar temető részleg létesült, ahol helyet kapott Ausztrália első magyar hősi emlékműve is. Több évi tervezés, szervezés, gyűjtés és áldozatos munka után elkészült az idős magyarok Szent Erzsébet Otthona. Az volt a szíve vágya, hogy Árpádházi Szent Erzsébet szellemében olyan otthont létesítsen idős honfitársai számára, ahová bárki édesapját vagy édesanyját nyugodt lelkiismerettel elhelyezheti.

Mindez azonban nem ment könnyen és simán. Megbántások, csalódások, sértegetések is érték. Ennek ellenére hűségesen kitartott hivatásának teljesítésében. Egészsége azonban időközben egyre jobban felörlődött. Majdnem végzetes rohamot kapott 1968-ban. Hosszú kórházi kezelés, üdülési szabadság, világkörűli utazás (közben meglátogatta János ikertestvéreinek sírját az Egyesült Államokban), és enyhébbnek szánt canberrai beosztás következett. Időközben azonban újabb problémák merültek fel és előljárói, hogy az újabb bajt megelőzzék, a magyar hívek nagy részének és a bíboros-érsek legnagyobb sajnálatára, P. Forró Európába helyezték, ahol a felsőbajorországi Schrobenushausenben, az angolkisasszonyok nevelőintézetében lelkipásztorként működött haláláig.

P. Forró 1970 október 29-én hagyta el Ausztráliát. A sydney-i repülőtéren hívei, tisztelői és barátai búcsúztak attól a magyar paptól, aki húszévi ausztráliai magyar lelkipásztori működése során valóban a szívét adta oda híveikért. Amikor búcsúztak tőle reménykedve mondták: A viszontlátásra! Reményük csaknem valóra vált, mert P. Forró ismét készülődött régi munkahelyére, a jó ausztráliai hívek közé, de a jó Isten kifürkészhetetlen akaratából ez már csak égi viszontlátás lesz, mert 1974 január 13-án Schrobenushausenben utolsót dobogott a mindenkitől annyira szeretett szíve. Nyugodjék békében!

RADÁNYI S. J.

Az élet könyvéből

A KERESZTSÉG SZENTSÉGÉBEN
RÉSZESULTEK

Franciaországban:

Perrier Sandrine, P. Gilbert és Virágh Erika gyermeke, Lyonban

Rouzaud Gabriella, R. Ferenc és Juhász Margit leánya

Fraval Serge, F. Serge és Zsombok Erzsébet fia

Németországban:

Juhász Gábor József, J. József és Németh Ilona fia, Stuttgartban

Gödon Dietmar Antal, G. János és Csordás Ottilia fia, Böblingenben

Piri Patricia, P. Árpád és Juhász Katalin leánya, 1974 jan. 4-én, Mannheimben

Kiefer Andrea Erika, K. József és K. Anna leánya, 1973 márc. 24., Essen-Bochum

Balogh Andrea Magdolna, B. Sándor és Rácz Magdolna leánya, 1973 márc. 31., Moers-Essen

Nitsch Doris Etel, N. Norbert és Pinter Margit leánya, 1973 szept. 11-én, Essen-Velbert

Vári Victoria Claudia, Vári László és Rudovics Éva leánya, 1973 dec. 30-án, Essen-Bochum

Kristowach Robert, Kr. Mihály és Zemkó Irén fia, 1973 dec. 30-án, Essenben

Svájcban:

Christine Horányi, H. Iván és Sonderegger Priska leánya, Bernben

Szamosfalvi András, Sz. János és Kővári Judit fia, Bern/Bollingenben

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK

Franciaországban:

Arnold István és Lopez Annette, Renaga-Orléansban

Tóth Brigitte és Lopez Patricia, Echirolles

Müller János és Laroix Mireille, Lyonban

Ferren Claude és Planel Monique, Pernes-les-Fontainesben

AZ ŐROK HAZÁBA TÁVOZTAK

Franciaországban:

Fehér Mária, Miakits, 66 éves, Nizza-ban

Berkes Dorika, 11 éves, Lyonban

Szabó Ferencné, 45 éves, St. Chamond-ban

Dióssy Endre, 46 éves, Grenoble-ban

Ferenczi Károly, 60 éves, Lyonban

Németországban:

Avar István és Kruse Monika, 1973 jún. 16. Recklinghausen-Essen

Avar Géza és Polgár Mária, 1973 dec. 1. Essenben

Vári László és Rudovics Éva, 1973 dec. 15. Bochum-Essen

Svájcban:

Pallay Ferenc, 70 éves, Bern/Gümligenben

A szenthelyek és a közelkeleti béke

Szent helyeknek nevezzük azokat a palesztinai szentélyeket, amelyek Jézus életének egy-egy kimagasló eseményével, illetve az ószövetségi szentírással függnek össze, vagy a mohamedán vallással állnak kapcsolatban. A zsidóknak, a keresztényeknek és a mohamedánoknak egyaránt érdeke, hogy a szent helyek látogatása zavartalanul történjék és ne fenyegetse azokat semmiféle háborús összetűzés.

Az Ószövetségben és az Újszövetségben többször előfordult, hogy a bibliai szent helyek idegenek kezébe kerültek. Jeruzsálemet többször is elpusztították. Krisztus után 70-ben Titus lerombolta a várost. Utána a római császárok a Jézus életével kapcsolatos szent helyeket pogány bálványokkal igyekeztek elnyomni. Később éppen ezek a bálványszobrok vezették nyomra a kutatókat, hogy századok múltán újra megmutalálják a Getszemán-i kertben azt a sziklát, amely tanúja volt Jézus nagycsütörtök éjszakai szenvedéseinek, vagy a Golgotán felfedezték azt a helyet, ahol a három kereszt emelkedett és viszontlássák a szent sírt, amely fölé a kereszténység felszabadulása után Nagy Konstantin császár a templomot emelte. De nemcsak Jeruzsálemben vannak ilyen szent helyek. Názáretben is féltett és az első keresztény időkre visszanyúló tisztelet központja Szűz Mária hajléka, Kafarnaumban Péter apostol háza, Betlehemben a születési barlang és a föléje épült Nagy Konstantin-i bazilika stb. A nyugati kereszténység a késő középkorban kereszties háborúkat vezetett a mohamedánok kezére jutott Szentföld visszaszerzésére. Assisi Szent Ferenc fiai múlhatatlan érdemeket szereztek a századok során, és sok áldozatot is hoztak a szent helyek védelmében.

A második világháború után, amikor az Egyesült Nemzetek létrehozták az új zsidó államot, Izraelt, a Szentszék azzal a kérés-

sel fordult a világszervezethez, hogy biztosítsák a szent helyek védelmét és Jeruzsálemet nyilvánítsák nemzetközi várossá. Ez azt jelentené, hogy a várost kivonják Izrael fennhatósága alól és önálló jogi státust kapna. 1947 tavaszán Nagy-Británia a problémát az Egyesült Nemzetekre bízta. Külön bizottság foglalkozott vele és javaslatot dolgozott ki. Ennek értelmében Jeruzsálem városa önálló lett volna és független minden politikai hatalomtól. Amikor a javaslatot szavazásra bocsájtották, az arab államok elvből és egyhangúlag elvetették. Izrael viszont elfogadta. A Vatikán sem mondott le róla, hogy a kérdést minden kínáló alkalommal újra felvesse.

Amíg Jeruzsálem egy része Jordánia fennhatósága alatt volt, vagyis az 1967-es hatnapos háborúig, Jordánia a zsidóknak nem engedte meg, hogy a területére eső szent helyeket felkeressék. A keresztény egyházak munkáját is sok területen akadályozta. A keresztény iskoláknak például be kellett nyújtaniuk a tantervüket a jordániai közoktatásügyi miniszterhez jóváhagyásra. A keresztény iskolákban pénteken szünetelt a tanítás, kötelező volt a Korán oktatása. A keresztény egyházaknak megtiltották, hogy Jeruzsálem területén házhelyet vagy házat vásároljanak. Ezek a nehézségek egy csapásra megszűntek a hatnapos háborúval, amikor a várost Izrael vette birtokába. Azóta a zsidó állam mindent elkövet, hogy a szent helyek látogatását biztosítsa. De ugyanakkor Izrael nem hajlandó arra, hogy Jeruzsálemet nemzetközi várossá tegyék és kivonják a kormány fennhatósága alól. A Vatikán sem ragaszkodik újabban ehhez az eredeti elgondolásához. Szóvivője, Alessandrini professzor az újságírók előtt kijelentette: a Vatikánnak nincs kész terve a probléma megoldására. Keresi a lehetőséget, hogy az érdekelt felekkel leüljön tárgyalni és

közösen álapodjanak meg olyan megoldásban, amely mind a három vallásnak lehetővé teszi, hogy hívei zavartalanul látogassák a szent helyeket. A szent helyeket pedig kivonja az esetleges háborús összetűzések okozta veszélyekből.

Az új helyzetben elfogadható megoldásnak ígérkezik a Vatikán és az olasz állam 1929-ben kötött lateráni szerződése. Ezzel a szerződéssel teremtették meg a Vatikán Államot, de ugyanez a szerződés tette lehetővé, hogy Olaszország és Róma területén több palota, intézmény, ház területen kivülséget kapott és a Szentszék fennhatósága alá került. Ehhez hasonlóan lehetne eljárni a jeruzsálemi és általában az izraeli szent helyekkel. Minden szent hely jogilag területen kívüli lenne, ami azt jelenti, hogy nem tartozik Izrael fennhatósága alá — és ha a rendezés folytán valamely szent hely arab kézbe kerülne, ott is területen kívüli jogi státust kapna — vagyis nem tartozna arab fennhatóság alá. Önálló jogi státusba kerülne az érdekelt vallások illetve egyházak gondozásában.

Ha ezt a megoldást el lehet érni, akkor ennek további lehetősége lehetne például az egyes országokon belül élő kisebbségek jogi helyzetének tisztázására. Ha Izrael, illetve bármely arab állam területén létre lehet hozni jogilag elismert és önálló vallási szigeteteket a szent helyek körül, miért ne lehetne ezt megtenni olyan népi kisebbségekkel, amelyek más népek körében alkotnak kisebb-nagyobb szigeteteket. A problémát azért is érdemes felvetni, mert eddig minden megoldási kísérlet, mely arra irányult, hogy a kisebbségek jogait biztosítsák, csődöt mondott. Ha viszont a területeket is beleveszik a megoldásba és ezek számára biztosítják az önálló jogi státust, önkormányzatot, a kisebbségi jogok is hathatósabb védelmet élvezhetnek.

N. A.

A BÉCSI NUNCIUS LÁTOGATÁSA

az innsbrucki magyar diákoknál

Dr. Opilio Rossi, bécsi pápai követ: érsek és apostoli nuncius 1974 január 26-án, egy ez év elején tett előzetes bejelentése alapján, meglátogatta az Innsbruckban tanuló magyar főiskolásokat. Tiszteletére délután 5 órkor a Wagner-Strasse 3. szám alatti Magyar Intézetben fogadást rendezett az Innsbrucki Magyar Diákszövetség, amelyen mintegy 60-70 meghívott osztrák és magyar vendég jelent meg.

A tiroli Tartományi Kormányt az alábbi három Hofrat képviselte: Dr. Karl Hunderger, Dr. Otto Wildauer és Dr. David Streiter. A Souverain Máltai Lovagrend képvisletében megjelentek Hans Graf Trapp és Hofrat Dr. Hans Inama-Steinegg, aki évtizedeken át igen intenzíven foglalkozott a tiroli magyar ifjúság ügyeivel.

Az egyházmegye püspöke, Dr. Rusch távolléte miatt, miután az osztrák püspöki

kar konferenciáján kellett résztvennie, nem jelenhetett meg. Az egyházmegye képvisletében Msgr. Joachim Schramm és még néhány pap vett részt a fogadáson.

Rossi apostoli nunciust a diákok nevében Meleghy Tamás üdvözölte. A pápai követ spontán németnyelvű beszédében válaszolt, kiemelve a Diákszövetség évtizedes tevékenységének értékét.

Mint ismeretes, a Magyar Intézet és diákinternátus segítségével 1956 óta nem kevesebb, mint 49 menekült magyar ifjú szerzett doktorátust, további 130 valamilyen szakdiplomát. De pár ezret tesz ki azon ifjaknak a száma, kik a hosszú idő lefolyása alatt itt tanultak, osztrák és külföldi stipendiumokkal képezték ki magukat és érték férfiakká.

Rossi pápai követ rámutatott az intézet igazgatójának, Msgr. Dr. Béla Gróhnak

az érdemeire is, akinek fáradhatatlan munkássága biztosította a tanulmányi anyagi alapokat és az intézet zavartalan működését. Egyébként a Szentatya a napokban nevezte ki Dr. Gróh igazgatót tiszteletbeli pápai káplánná.

A Tiroli Magyarok Egyesületének vezetősége és számos tagja, vallási különbségekre való tekintet nélkül megjelent a Rossi érsek tiszteletére rendezett ünnepélyes fogadáson. A nuncius a következő napon délben vonaton tért vissza Bécsbe.

Hy

A Publik-Forum felhívására eddig több, mint 200 ezer DM gyűlt össze Camara Brazil érsek munkájának anyagi támogatására, aki februárban Frankfurtban személyesen veszi át az adományt. A gyűjtést addig még folytatják. A felhíváshoz több német ifjúsági szervezet is csatlakozott.

Déli szél

Két varjú egymásra nézett a fatetőn. Két öreg varjú. Hajnal volt éppen s a mozduatlan két fekete madár fekete szemében benne volt a dermedt hómezők végtelensége és benne volt a vörösen kelő nap.

— Mi lesz? — kérdezte az egyik szeme, mire a másik csak lenézett a fa alá, ahol megfagyott varjak írták az éjszaka újságját.

— Ha így megy az idő: ez jön.

Most van a leghidegebb, most kel a nap. Ha a hideg benyúl a tollak alá, csak lefordul a varjú a fatetőről és az éhes rókák sovány lakodalmat tartanak hazamenőben.

A nap lassan mozgott felfelé, szemlélődve, mintha számba akarta volna venni, hogy mi változott tegnap óta, ámbár nem változott semmi. A fejsze elkéseredetten nézi a fűrészt, amelynek kötele már csak kóc, és a fűrészbak úgy áll ott a pajtában megroggyanva, mintha azt mondaná: Hát ami sok, az sok! Megbolondult ez a tél?

A fűrész minden fogával viczorog:

— Nyugalom, öreg testvér, elfogyott a tavalyi fa, most jön az idej. Jó, szívós... az lesz csak a parádé!

Emelkedik a nap és benéz az istállóablakon, ahol egy javakorabeli tehén fekszik kisborjával. A kis borjú odahúzódik az anyai kályhához, mert az istálló hideg.

És nézik egymást.

A tehén meleg, nyugalmas szemében mese és ígéret van a zöld rétről, langyos napsütésről, ficánkoló ugrándozásokról és tejről... sok tejről.

Kint csikorog a kútgém, pattog a jég, s a vödör úgy bújik odalent a meleg víz alá, mint a gőzfürdőbe.

— Jaj, csak lent hagynának!

Dehogy hagyják. Nekicsapódik a kávénak, loccsan a víz, s a tehén meggondoltan jön inni borjával. A vályu környéke csupa jég, de fel van szórva polyvával.

Isznak, utána a borjú ugrik egyet, sőt rúg is és azonmód elhasal a jégen. A tehén csak nézi nyugalmasan, mintha azt mondaná:

— Na, látod...

Aztán csattan az istállóajtó s ott bent talán újra kezdődik a mese a rétről és a megről.

**

A nap már a házak magasságában áll, vagy megy — ezt nem lehet látni — de vörös arcát alázatosan tömjénezik a kémények, s a verebek odaülnek melegedni.

Az utcán szánkó csúszkál, hányja a farrát, mert csapás sincs és jég minden. A faluvégen befordul az erdei útra, ahol megfogja a hó és most már egyenesen megy, meglássudva komoly küldetésben.

Malomba megy a fogat. Az erdő hideg, csipkés gyönyörűség a zuzmara horgolt

terítője alatt, de erre Pék Dániel majd csak a nyáron mondja, hogy szép volt. Most egy kicsit közel van...

Pék Dániel ül ugyanis a szánkán, zuzmarás bajusszal, zuzmarás kucsmában és zuzmarás hangulatban, mert sehogy sem tudja elképzelni, hogy miként lesz ebből az útból liszt. A malom egy hónapja be van fagyva és gabonáját most vigye más malomba? Amikor idehozta, ki gondolta volna, hogy így megáll a tél.

— Cserélni se lehetne, Lajoskám?

— Elhordták már, Dani bácsi — tárja szét kezét a molnár — de van a szövetkezetben...

— Megöl az asszony, Lajoskám, ha pénzért veszem, amikor itt a gabonám. Nem lehetne valamit tenni?

— Hát ha csak ki nem faragja Dani bácsi a jégből a nagykereket... — nevet a molnár.

— Hászen éppen ráérek.

— Ne bolondozzon, Dani bácsi, reggelre újra befagy — gondolkodik — ámbár a jég alatt víz van...

— Hol az a fejsze? Bánom is én, mi lesz reggelre. És Pék Dániel faragja a jeget, bontogatja a nagykereket, hol alul, hol felül.

— A lapátokra vigyázzon, Dani bácsi. Iszik egy kis pálinkát?

A nap hidegen süt, a jégforgácsok ugrálnak és szikrázva repkednek a napsugárban. A molnár nézi egy darabig, aztán kopácsolni kezdi a zsilipet, hátha nem is olyan bolond ez a Dani?...

— Gyűjjön föl, Dani bácsi, megpróbálom, ámbár csoda lenne.

Felrántották a zsilipet s a kerék nyögött egyet, de alig mozdult, Erre újra ledugták a zsilipet, majd újra fel, s a víz minden lökésére lépett egyet a jeges nagy kerék, míg egyszer csak rettentő nyöszörgés, csikorgás, pattogás közt elindult, odabenn pedig mozogni kezdtek a kövek s a zúgás meleg hangja kiömlött a havas világba.

— Na, látod, Lajoskám?...

A molnár már oda se hallgatott. Enni adott a garatnak, mosolygott és kezét a meleg lisztbe dugta.

Elmúlt már dél, amikor Pék Dániel bekötözte a zsákokat, de amikor kihordták a szánra, nem indult mindjárt el.

— Hallod? — nézett a molnár, aztán az égre.

— Hallod?

Magasan, vidám gágogással vadlibák utaztak észak felé.

— Dani bácsi megtörte a telet.

**

Aztán csak álltak. Talpuk alatt nem roppant a hó, a lovakon gyöngyözni kezdett a zuzmara, a nap mintha közelebb szállt volna, a jég megroppant a patakon

s mint a lehelet, a hómezőkön végighömpölygött valami meleg áramlás.

A két varjú egymásra nézett a fatetőn. Tollukat megeresztették, ásítottak és a fészekre gondoltak, a kisborjú fülét billegette, mintha legyeket hajtott volna, a malom puhán dorombolt és kéménye zászlóját vidáman lengette a déli szél.

FEKETE ISTVÁN

STOCKHOLM. A stockholmi magyar szervezeteknek közös kultúrprogramjuk is van saját munkájuk mellett. 1973 nov. 28-án a Katolikus és Protestáns Lelkészség, a Katolikus Kör, a Protestáns Egyháztanács, a Szabad Magyarok Tömörülése, a Fiúcsérekészcsapat és Leánycsérekészcsapat a Magyar Házban népművészeti kiállítást rendeztek.

A fentebbi szervezetek lelkes tagjai önfeláldozó munkával, valamint a magyar közönség szívélyes támogatásával népművészeti tárgyakat gyűjtöttek össze, és mutattak be az érdeklődőknek. Jó alkalom volt a magyar népművészet tárgyait idegenben született magyar gyermekeknek, svéd barátoknak bemutatni.

A nagy népművészeti kiállítást dec. 15-16 és 17-én tartották és azon dunántúli, alföldi, erdélyi, délvidéki és felvidéki himnuszokat, faragásokat, kerámiát, bútorokat és használati tárgyakat mutattak be tájegységenként csoportosítva. — Esténként meghívták a magyar háziasszonyok a látogatókat jóízű magyar vacsorára. — Gyermekeknek az alagsorban bemutattak három magyar kutyaajtát: pulit, a vizslát és egy kuvaszt kölykökkel.

P. VARGA LÁSZLÓ ÁLLAPÍTOTTA MEG:

«A mi sorsunk az egyik magyart kétségbeejt és káromlásra bösztíti; a másikat árulóvá teszi a fajtája ellen; a választottakat pedig hódoló imádságra indítja. A káromkodónak soha sincs igaza, mert rossz a szemmértéke; az áruló kivégzi becsületét és előli lelkét; az imádkozó bemegy az isteni fénybe és megváltja nemzetét»...

A BUJDOSÓ IMÁJA

«Jézus, megyünk Veled az északába, ahol elárultak és bilincsbe vertek; megyünk szíjjal és tövissel veretni, hiszen a Te tested vagyunk; bennünk Te vérzel most tovább a földön és a mi keresztünk a Tied. Véredbe ontjuk vérünket; keresztfád alá vállunkat adjuk és Veled vonszoljuk a Golgotára...

Ha Veled harcolunk, biztos a győzelmünk, mert Te vagy a halálban győztes óriás; Te vagy a föltámadás...

Jézus barátai a szenvedő népek. Ezért köszönöm, Uram, hogy magyarnak alkottál s az utolsó napig az akarok lenni. Amen.»

(Varga László S. J.: A magyar titok. Brüsszel, 1960.)

HIRDETÉSEK

HAZAI HENTESÁRU

1 kg paprikás füstölt szárazkolbász	DM 14.—
1 kg paprikás frisskolbász	" 12.—
1 kg véreshurka	" 7.20
1 kg májashurka	" 7.20
1 kg vastag szalonna	" 8.—
1 kg paprikás tokaszalonna	" 8.—
1 kg disznósajt	" 9.60
1 kg füstölt sonka	" 18.—

Minden csütörtökön friss tepertő.

Utánvétellel és csak belföldre szállítunk, 5 kg-on felüli rendelésnél portómentesen.

Taubel Mihály hentesmester

6710 Frankenthal /Pf.
Peter-Rosegger-Str. 3.
Tel. (06233) 92 58

DIÓSZEGHY TIBOR HITES TOLMÁCS ÉS FORDÍTÓ

(magyar-német és német-magyar), Németországban: tanácsadás állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, peres ügyekben segít. (Tel. 02101/ 541317)

D - 404 Neuss, Daimlerstr. 249.

HENTESÁRU MAGYAR MÓDRA KÉSZULT

Rendeljen és fogyasszon!

1 kg Paprikás füstölt kolbász	DM 12.—
1 kg Szárazkolbász, gyulai módra	" 15.—
1 kg Májashurka	" 8.50
1 kg Disznósajt	" 8.—
1 kg Magyar szalámi	" 20.—
1 kg Fehér füstölt szalonna, 4-6 cm vastag	" 8.—
1 kg Paprikás tokaszalonna	" 8.—
1 kg Schwarzwälder sonka	" 18.—
1 kg Schwarzwälder szalonna	" 15.—

5 kg-on felüli rendelésnél portómentes.

Viktor Pál

D - 7063 Welzheim
Johann Sebastian Bach Strasse 19.
Telefon: (07182) 67 - 36.

HIVATALOS FORDÍTÁSOKAT

magyar-német és német-magyar nyelven olcsón és gyorsan készíték, — Ausztria és Svájc területére is!

Wilhelm Divy

Áll. vizsgázott törvényszéki hivatalos fordító és tolmács.

D - 799 Friedrichshafen, Linderstr. 50.

MAGÁNYOS 50 ÉVES FÉRFI,

(180 cm magas, barna), gyárimunkás, jó anyagi körülményekkel keresi hozzáillő élettársát házasság céljából. Leveleket az **Életünk Gazdasági Bizottságához**, 7 Stuttgart, Werastr. 63. «Nem jó egyedül» jelígeére kér.

VÁSÁROLJON MAGYAR KÖNYVET ÉS HANGLEMEZT!

Márai S.: Föld, föld	DM 24.—
Szerb Antal: A világirodalom története	" 24.—
Badiny J.: Káldeától Ister-Gamig	" 24.—
Vajda J.: Látástól vakulásig	" 18.—
Petőfi: Összes költeményei — igen olcsó áron	" 12.—
Nyíró: Az én népem	" 20.—
Csonka: Habsburg Ottó	" 29.—
Gál György: Honthy Hanna	" 17.—
P. Howard-Rejtő: Három testőr Afrikában	" 6.—
Howard-Rejtő: Az elátkozott part	" 6.—
Német nyelvkönyv kezdő-haladó	" 13.—
Mécs László: Aranygyapjú	" 25.—
Harsányi: Magyar rapszódia	" 32.—
Wass Albert: Elvész a nyom	" 20.—
Padányi: Egyetlen menekvés	" 15.—
Gárdonyi: Egri csillagok	" 10.—
Fekete István: Bogáncs	" 8.—
Fekete István: Tüskevár	" 7.—
Kodolányi: Juliánus barát	" 13.—
Gloria Victis II. (újdonság)	" 21.—
Herczeg F.: Gyurkovics család	" 18.—
Herczeg F.: Pogányok	" 14.—
Bronte: Úvöltő szelek	" 10.—
Vátszjaána: Káma-Szutra illusztrálva	" 24.—

Ismét kapható: Magyarország történelmi térképe, a vármegyék címereivel, pergamen papíron " 10.—

SG 1021 : Solti Károly énekel: Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország — Sárbogárd — Rákóczi megtérése — Álmodó Tiszapart — Csak még egyszer tudnék hazamenni — Ott, ahol a Maros vize — stb. DM 20.—

SG 1022 : Solti Károly énekel: 27 közismert, háború előtti dalt, mint Holdas éj a Dunán — Szeressük egymást — Fizetek, főúr — Tanulj meg fiacskám — stb. DM 20.—

LPX 10103 : Kovács Apollónia cigánydalokat énekel DM 18.—

LPX 16569 : János Vitéz egyveleg 18.—

LPX 17425 : Gyere, ülj kedves mellém 23 dal Horváth Jenő slágereiből 18.—

Kérje díjtalan katalógusainkat!

Musica Hungarica, 8 München 40,
Agnesstr. 45. Tel. 180 - 911

A STIGMATIZÁLT OLASZ KAPUCINUS

Pater Pio († 1968) rövid életrajza magyar nyelven. Ára: 10.— Schilling. Megrendelhető:

P. Radnai Tibor A - 1010 Wien,
Tegetthoffstr. 2.

STUTTGARTBAN, RENDEZETT ANYAGI HELYZETBEN ÉLŐ FÉRFI

(46/168) ezúton keresi hozzáillő, jólelkű és házas asszony (esetleg szakácsnő) ismeretségét házasság céljából. Leveleket az **Életünk Gazdasági Bizottságához** kér «Vendéglős» jelígeére. 7 Stuttgart 1, Werastr. 63.

BALATONBOGLÁRON,

a vízhez közel, nyugodt helyen, privat penzióban 2-3-4 ágyas szobák kiadók. Hideg-melegvíz, fürdőszoba használat, főzési lehetőség. Társalgó, udvari tusoló, és gyermekeknek homokozó, hinta. Személyenként napi 70 forintért bérelhető. Érdeklődni levélben «Balaton» jelígevel az **Életünk Gazdasági Bizottságánál**, 7 Stuttgart 1, Werastr. 63.

FIATAL MAGYAR, JÓMEGJELENESŐ,

magastermetű elektromérnök, aki biztos anyagi körülmények között él, ismeretség hiányában ezúton keresi csinos és házas magyar leány ismeretségét házasság céljából. Komolyszándékú és fényképes leveleket a **Gazdasági Bizottság** címére, — 7 Stuttgart 1, Werastr. 63. «Hortobágy» jelígeére kér.

Hogyan lehet előfizetni az Életünkre?

Az Életünk terjesztői
a helyi magyar lelkészek;
ők küldik meg kívánatra
a lapot a területükön élő
híveknek.

**Az előfizetési díjat, mely
1973 január 1-től**

10.— svájci frank,
vagy annak megfelelő valuta
az illetékes magyar lelkészeknek
fizessük be.

Csak onnan forduljunk
közvetlenül a kiadóhivatalhoz,
ahol a lelkész hiányzik,
vagy valamilyen oknál fogva
nem terjesztője a lapnak.

Európán kívüli rendeléseket
a központi hivatal intéz;

Címe:
Életünk (Unser Leben)
Frongartenstr. 15.
9000 · St.Gallen (Schweiz)

Az előfizetés tengerentúlra is
10.— svájci frank; ha azonban
légipostával kéri valaki a lapot,
20.— svájci frank, vagy annak
megfelelő más valuta.

Rövid hírek

A Vatikáni Rádió ezentúl minden hónapban pontos programfüzetet hoz nyilvánosságra, mégpedig angol, francia, spanyol, portugál, német és olasz nyelven. A füzetet, amely a rádió hullámhosszait és a zenei adások műsoridejét is közli, kérésre bérmentesen megküldik az érdeklődőknek.

Japánban Susaku Endu: Krisztus élete c. műve a bestseller lista első helyére került. A keresztény szerző neve több tudományos ismeretterjesztő műve révén vált ismertté.

Kalisban (Lengyelország) templomtűz következtében a lángok martaléka lett Rubens Keresztlevétel c. hatalmas alkotása, amelyet 1621-ben egy lengyel polgár Antwerpenben vásárolt meg és 18 évvel később a fenti templomnak ajándékozott.

A Németországi Katolikus Munkásmozgalom idén ünnepli megalakulásának 125. évfordulóját. A jubileumi ünnepekre az alapítás székhelyén, Regensburgban kerül sor április hónapban. Az ünnepeken a munkavállalók világszervezete, a németországi munkásmozgalom szervezetei vesznek részt, mely nagygyűléssel zárul majd.

Az Osservatore Romano elmúlt év-végi jelentése szerint a világon 400 ezer pap él, az utóbbi évek során közülük 5 % hagyta ott papi hivatását — közel 20 ezer — és laicizáltatta magát.

Bruckmann osztrák professzor véleménye szerint az elkövetkező 20 év az emberiség kritikus korszaka lesz. Felmérései alapján úgy véli, hogy a következő két évtizedben a fejlődő országokban mintegy két milliárd embert fenyeget az éhhalál, ha nem sikerül addig atom- és napenergia új lehetőségeket teremteni a táplálék megtermeléséhez. A legnagyobb problémának a tudós nem a nyersanyagok csökkenését, hanem a tengerek nagyméretű szennyeződését tartja.

Hongkongban megjelent az első három kantoni nyelvű hittankönyv. A kantoni nyelvű kínai dialektus, amelyet Hongkongban beszélnek.

A Vatikánban 5-6 millió zarándokra számítanak a jövő évi Szentév alkalmából — jelentette be a sajtó képviselői előtt a központi szervezőiroda vezetője.

Délamerikában január 1-től nem jelenik meg a Der Rufer c. katolikus németnyelvű lap, amelyet először 1968-ban Sao Paulóban adtak ki. A beszüntetés oka anyagi nehézségek egyrészt, másrészt arra hivatkoznak, hogy a hívek számos németnyelvű katolikus laphoz hozzájuthatnak az országban.

A lublini katolikus egyetem volt rektorának püspökké szentelésével Lengyelországban jelenleg 75 püspök van.

Olasz diákoknak több, mint a fele intenzívebb hitoktatást követel az iskolákban — jelenti a Famiglia Christiana című katolikus hetilap. Megokolásukban a következőt említették: a hittan tanulásnak nagy szerepe van a személyiség kialakításában, amely az iskola egyik fő feladata. Az ifjúságot 11 olasz tartományban kérdezték meg. A feleletekből az is kiderült, hogy az ifjúságnak több, mint 41 %-a jár vasárnap rendszeresen templomba és csak 3 % vallja magát közömbösnek, vagy ateistának.

Franciaországban három papnak, vagy szerzetesnek jelentkező közül egy a szemlélődő szigorú szerzetbe kéri felvételét — közölte a francia szerzetes rendfőnökök szövetségének szóvivője. Tapasztalataik szerint egyre növekszik a szemlélődés és imádságban eltöltött élet utáni vágy és érdeklődés az ifjúság körében.

A salzburgi dóm fennállásának 1200-ik évfordulója alkalmából aug. 15-én bemutatják Penderecki lengyel zeneszerző Magnificat c. művét, amelyet erre az ünnepi alkalomra komponált. A dómot Szent Virgil szentelte fel 774-ben, mai formájában 1611-28 között épült fel. A 2. világháborúban súlyosan megrongálódott dómot a helyreállítás után 1959-ben szentelték fel újból.

A újonnan választott dán parlamentben első alkalommal helyet foglalnak a keresztény néppárt képviselői is, akik pártjukat hét mandátummal képviselik. A keresztény néppárt elnöke egy katolikus iskolaigazgató. Dánia 5 millió lakosából 30 ezer a katolikus.

Aquinoi Szent Tamás halálának 700 évfordulójára emlékbélyeget hoz forgalomba a Vatikáni Posta. A posta 1974. évi tervei között szerepel egy új légipostai sorozat, — a Posta Valágszervezet (UPU) megalakulásának 100. évfordulójára emlékeztető bélyeg, továbbá egy sorozat, amelyen «A Könyvek Könyve a Biblia» címmel az 1972-ben meghirdetett tanuló pályázat díjnyertes képei láthatók.

Ghanában a hitoktatók anyagi támogatására külföldi egyházak patronálást vállaltak. Közös pénzügyi alapból a hitoktatók ezentúl havi 25-30 DM értékű támogatáshoz jutnak. (Ghanában egy segédmunkás havi bére kb. 75 DM). Az alap működését egy bizottság ellenőrzi és egyben gondoskodik a pénz zavartalan folyósításáról.

A Pax Christi nemzetközi kongresszusát az idén október 11-13. között Zürichben, Svájcban tartja. Vezetője «A tömeg-tájékoztatási eszközök szerepe a béke szolgálatában és a békére való nevelésben.»

Lapzárta a hónap 15-én, hirdetések pedig csak a hónap 12-ig fogadunk el

Az Életünk

elfogad hirdetéseket,
azok közlését kérjük
a Gazdasági Bizottságon keresztül
P. Szőke János címén beküldeni:
D. Stuttgart 1, Werastr. 63.
Telefon: 43 37 86

A nyomda a Gazdasági Bizottság megkerülésével nem fogad el hirdetést.

VECSEY JÓZSEF könyve:

Emlékezés

Mindszenty bíboros édesanyjára

közel 300 oldalon mutatja meg, hogyan forrott össze csodálatos egységbe a magyar primás életével egy finom és eszes falusi asszonynak, édesanyjának élete.

A kötet 32 képet is tartalmaz műnyomó papíron a bíboros és édesanyja életéből.

A könyv ára 19.— svájci frank, — 6.— US dollár, — vagy egyenértékű más valuta.

Megrendelhető:

a Magyar Nyomdában
(Ungarische Buchdruckerei)
9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.
Schweiz.

Életünk

Az európai magyar katolikusok lapja

Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Vecsey József

Szerkesztőség és nyomda:
Ungarische Buchdruckerei,
9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.
(Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Előfizetés 1 évre: 10.— svájci frank,
Egyes szám ára: 0.80 svájci frank,
vagy annak megfelelő más valuta.

É l e t ü n k — Unser Leben

Monatschrift für die ungarischen
Katholiken in Europa

Redakteur und Herausgeber:

Dr. Josef Vecsey

Redaktion und Druck: Ungarische
Buchdruckerei, 9000 St.Gallen,
Frongartenstr. 15. (Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Kto. Krt. 603 Ungarische Buchdruckerei
Sparkassa der Administration St.Gallen.
Bezugspreis jährlich: 10.— Sfr.